

Kommunbudget 2026

med flerårsplan 2027-2029

**Mörbylånga
kommun**

Innehåll

Innehåll.....	2
Kommunfakta	3
Mörbylånga kommuns organisation	6
Politiska riktlinjer och prioriteringar 2025	8
Vision och värdegrund	12
God ekonomisk hushållning och kommunövergripande mål.....	13
Styrmodell	18
Budgetförutsättningar.....	20
Finansiell analys.....	24
Kommunkoncernen.....	31
Resultaträkning, balansräkning och kassaflödesanalys med flerårsplan.....	34
Nämndernas driftsbudgetar	37
Nämndernas investeringsbudgetar	47
Investeringsbudget per kategori 2025-2028.....	49
Vad går dina skattepengar till?	51

Kommunfakta

Visste du detta om Mörbylånga kommun?

16 224	invånare bor i kommunen
7 355	hushåll finns i kommunen
117	barn föddes under året
164	personer dog under året
911	flyttade in till kommunen
785	flyttade ut från kommunen
2 204	pendlar dagligen in till kommunen
4 013	pendlar dagligen ut från kommunen

666 km²	är kommunens landareal
137 km	är Ölands längd från söder till norr
73,3 %	av marken används till jordbruk
1 km²	gräsytor hanteras
1 240 km	VA-ledningar finns i kommunen
24	invånare per km ²

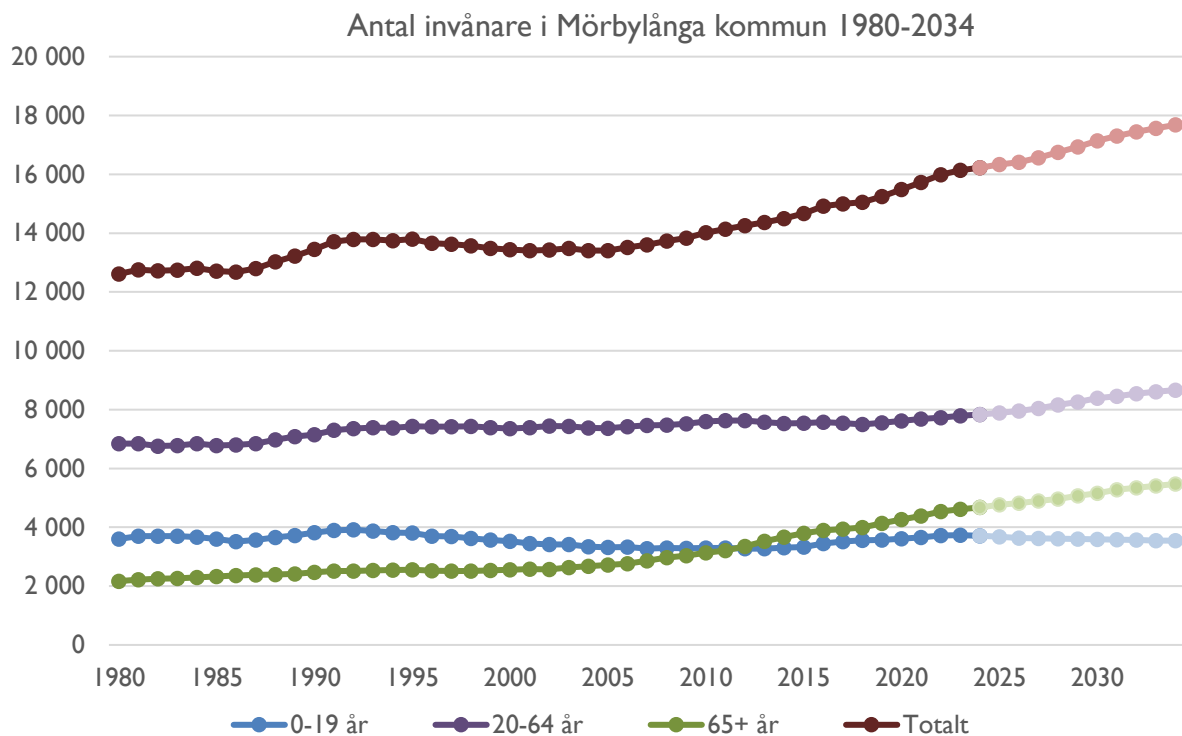

Landskapsblomman är Ölandssolvända
Landskapsdjuret är Näktergal

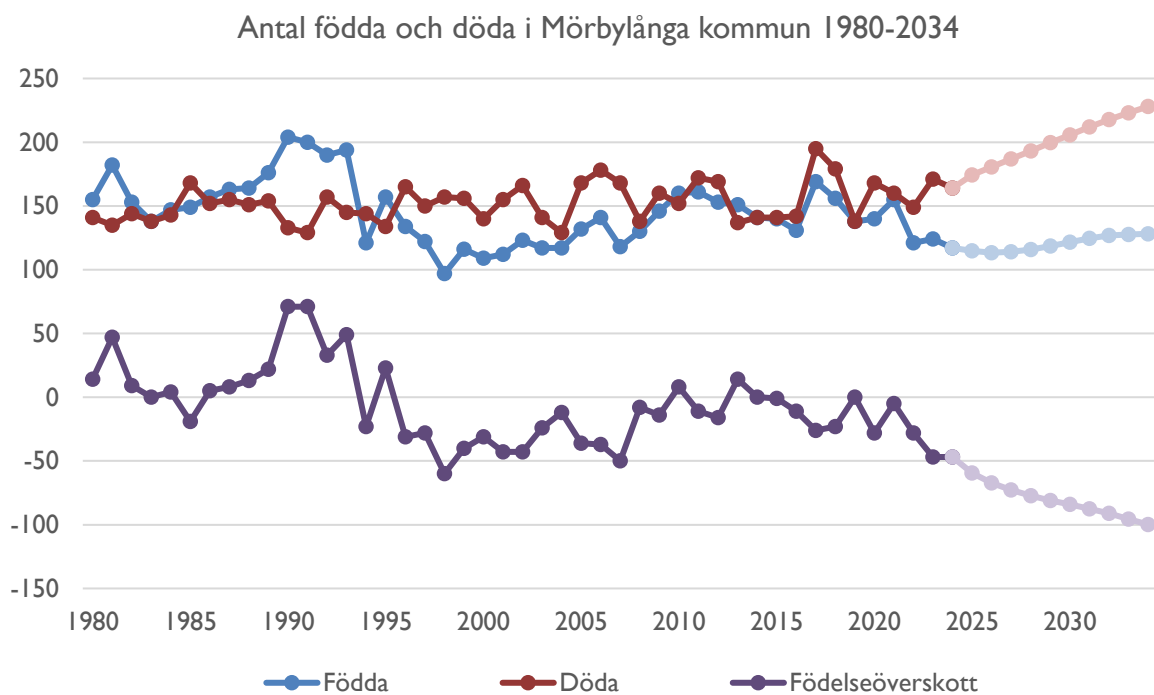
79,0%	av medborgarna bor i tätort – jämfört med 88,0% för riket
87,4%	av medborgarna 20–64 år är i arbete – jämfört med 81,6% för riket
8,5%	av medborgarna är utrikesfödda – jämfört med 20,8% för riket

Siffrorna avser senast kända data, 2024 eller 2023.

Befolkningsutveckling 1980–2024 med prognos 2025–2034

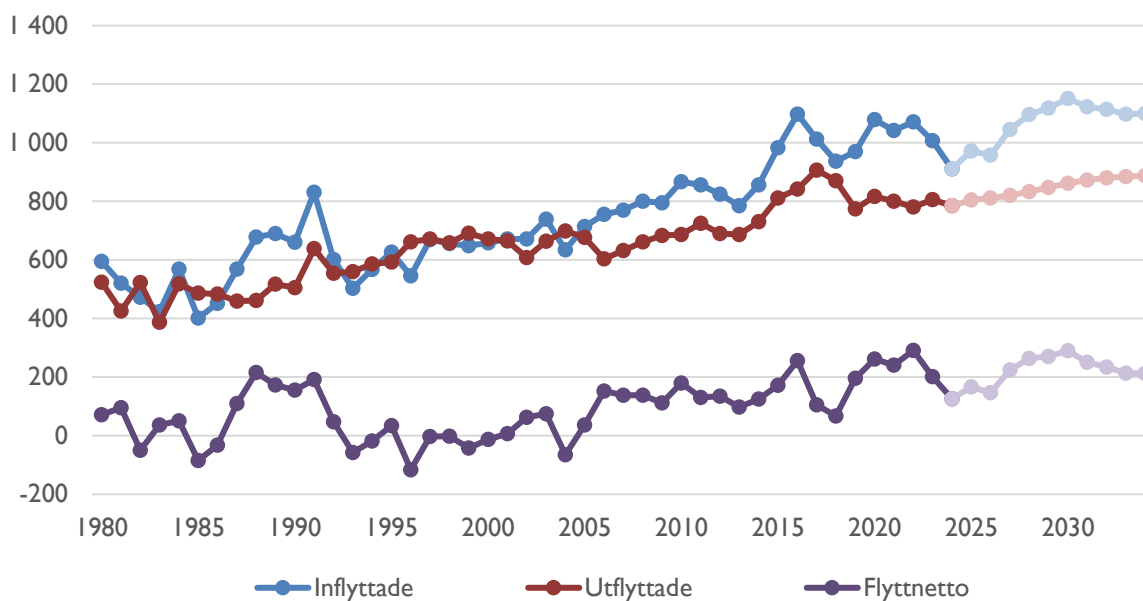
Den totala folkmängden i Mörbylånga kommun har ökat varje år sedan 2004. Prognosen för de kommande tio åren är att folkmängden kommer att fortsätta öka med i genomsnitt 146 invånare per år. Den största procentuella ökningen förväntas ske i åldersgrupperna från 65 år och uppåt.

Historiskt sett har födelsenettot per år varierat men efter 1990-talet har födelsenettot varit negativt under de flesta åren. Framöver förväntas det födas i genomsnitt 121 barn per år i

kommunen medan antalet avlidna uppskattas till 202 personer per år. Detta medför en fortsatt negativ befolkningsförändring med i genomsnitt -82 personer per år.

Antal in- och utflyttade Mörbylånga kommun 1980-2034

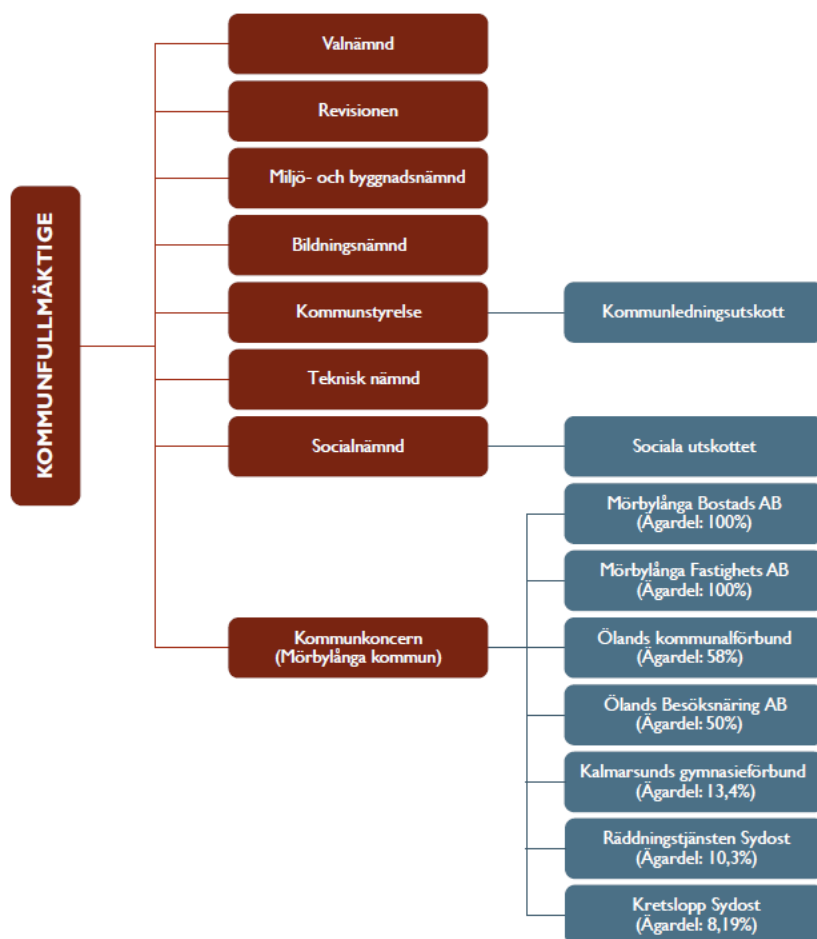

Nettoinflyttningen har också varierat under åren men under de allra flesta åren har den varit positiv, vilket innebär att antalet inflyttade per år varit större än antalet som har flyttat ut från kommunen.

Framöver förväntas antalet inflyttade bli i genomsnitt 1 078 personer per år medan antalet utflyttade uppskattas till 850 personer. Detta innebär ett årligt flyttnetto på i genomsnitt 227 personer för varje år under prognosperioden.

Mörbylånga kommuns organisation

Bilden visar Mörbylånga kommuns politiska organisation och den kommunala koncernen.

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ. Fullmäktige fattar beslut i större principiella och viktiga frågor. Det kan till exempel handla om mål och riktlinjer för verksamheten, budget, skatt och andra ekonomiska frågor.

Vart fjärde år bestämmer kommuninvånarna vilka som ska sitta i kommunfullmäktige. De 43 platserna fördelas till de olika politiska partierna efter antal röster i kommunvalet.

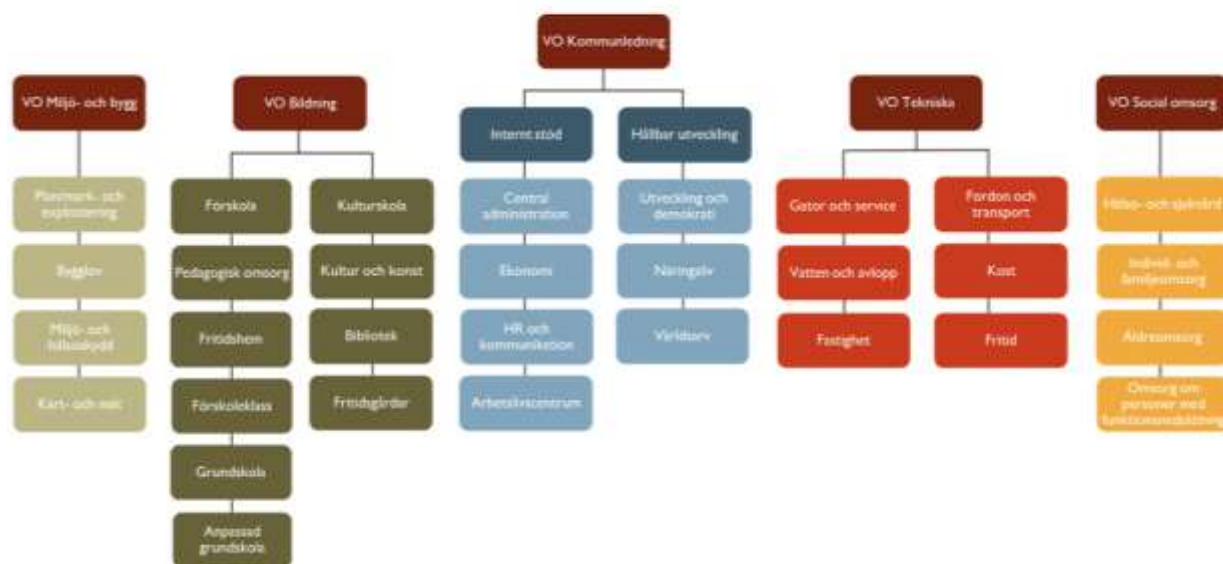
Mandatfördelning 2022–2026

Parti	S	M	C	SD	V	KD	L	Totalt
Antal ledamöter	14	11	6	6	2	3	1	43

Kommunen styrs av en koalition bestående av Socialdemokraterna och Moderaterna.

För övrig information om respektive nämnds, förbunds och bolags ansvar hänvisas till kommunens webbplats www.morbylanga.se. Kommunens förvaltningsorganisation visas i bilden nedan och ger också en viss vägledning.

Den kommunala förvaltningsorganisationen

Politiska riktlinjer och prioriteringar 2026

Samverkan och styrning

De senaste årens globala kriser och den ekonomiska osäkerheten är inte över. Samtidigt slår demografiska förändringar igenom, vilket skärper kraven på styrning, prioritering och samverkan. Vår utgångspunkt är enkel men krävande: Mörbylånga kommuns verksamheter ska hålla minst samma kvalitet som jämförbara kommuner – utan högre kostnader. Det kräver innovation, nya arbetssätt och att vi tar tillvara medarbetarnas idéer, samt att samverkan med andra kommuner, regionen, civilsamhället och näringslivet alltid provas för ökad kvalitet och sänkta kostnader.

Socialdemokraterna och Moderaterna utgör Samverkan för Mörbylånga (SFM). Vår gemensamma målbild är en ekonomiskt, socialt, kulturellt, miljömässigt och politiskt hållbar kommun. En samverkan mellan de två samhällsbärande partierna främjar stabilitet och effektivitet i kommunens styrning, vilket är en förutsättning för ekonomisk tillväxt och välfärd. De första åren har visat att ett tydligt, långsiktigt och gemensamt ledarskap ger resultat och stärker förtroendet för vår förmåga att genomföra nödvändiga förändringar.

År 2026 är det tredje och sista året med kommunfullmäktiges överordnade politiska inriktning 2024–2026. Arbetet med inriktningen fortsätter oförtrutet och nästa steg i omställningen är att införa en ny styrmodell baserad på effektstyrning, mandatperiodslånga kommun- och nämndplaner samt årliga kommun- och nämndbudgetar. Detta skapar en struktur som fyller gapet mellan kommunfullmäktiges övergripande målbilder och prioriteringar på kort och lång sikt. Det är alltså samma syfte som vår överordnade politiska inriktning har haft och nu byggs detta in i vår kommunala styrmodell. Utgångspunkterna är och förblir tillitsbaserad ledning och styrning vars praktiserande har fått reellt genomslag i verksamheten, understött av vår budgetmodell.

En rad reformer och åtgärder har genomförts med goda resultat. Strategier och aktiviteter är omvandlade i planer och uppföljningsmodeller. Nya processer och projektmodeller är införda. Ett antal kostnadsanalyser är genomförda eller pågår och fler väntar. Resultaten behöver från förändringsarbetet behöver nu omhändertas. Fokus ligger på att ta hem effekterna av innovations- och omställningsarbetet i form av effektivare och robustare verksamheter, liksom på att fortsatt utöka vår samverkan med andra.

IT är en nödvändig stödfunktion för kommunens verksamheter, för att möta nya förväntningar och förändra arbetssätt. Kraven på IT är höga. Det ska fungera effektivt, vara säkert och robust, tillgängligt, flexibelt och kapabelt att understödja innovation, utveckling och omställning samt bidra till effektiviseringar. I budget 2025 beslutades att kommunen inte ska förlänga nuvarande avtal med Borgholm. Ett nytt IT-avtal med en eller flera externa partners och leverantörer ska istället träffas, förhoppningsvis inkluderande Borgholm, och ny lösning ska vara på plats senast vid utgången av 2026.

Dessa politiska riktlinjer lyfter fram aktuella fokusområden och anger prioriteringar för 2026.

Investeringar och finansiella resultat

Mörbylånga kommun har – och kommer under lång tid ha – stora investeringsbehov. Därför införs en ny modell för investeringsplanering. Ambitionen är att planera minst tio år framåt med tydligare prioriteringar. Nuvarande investeringsobjekt indikerar framtida investeringsvolymen på uppemot 2 300 miljoner kronor. Då är ändå inte alla kommande behov medräknade.

Utmaningen är att växa i finansiell balans. SFM prioriterar i överensstämmelse med kommunallagen god ekonomisk hushållning, det vill säga att varje generation av invånare ska bära kostnaderna för den service som de själva beslutar om och konsumerar. Mörbylånga har en hög nettokostnad och nettokoncernskuld jämfört med andra kommuner. Likaså är belåningsgraden och låneskulden per invånare hög. Soliditeten är följaktligen också låg. Samtidigt är skatteuttaget relativt högt. Sammantaget är påfrestningarna på den finansiella uthålligheten påtagliga.

Det som skiljer oss från många andra kommuner är att vi även i dessa utmanande tider kan leverera ett starkt ekonomiskt resultat och att vi även framåt kan budgetera för både nödvändiga överskott och för nämndernas prioriteringar. Slutsatsen är att Mörbylånga kommun måste fortsätta att leverera goda ekonomiska resultat och att vi inte kan förlita oss på en konstant stor inflyttning, lika lite som på extra statsbidrag eller andra intäkter av engångskaraktär. Detta blir än mer utmanande om inflyttningen mattas av ytterligare och skatteunderlaget minskar.

Konkreta prioriteringar för 2026 inom ramen för kommunfullmäktiges övergripande mål

År 2026 blir tredje året med SKR:s budgetmodell för resurstilldelning och prioriteringar som baseras på tekniska ramar, intäkts- och prislappar samt jämförelser med jämförbara respektive liknande kommuner. I vissa verksamheter har Mörbylånga kommun lägre kostnader än jämförbara kommuner men minst lika god kvalitet. I dessa fall sker ”negativa prioriteringar” för att frigöra resurser till andra verksamheter. I andra verksamheter har vi högre kostnader och där sker ”positiva prioriteringar”. När så är fallet och det inte är uppenbart varför våra kostnader är högre genomlyser vi verksamheten. I en del fall är prioriteringarna permanenta, dvs. nivåhöjande, medan i andra är prioriteringarna tillfälliga, med målet att det högre kostnadsläget ska komma till rätta med inom en viss tid.

Nämnderna gör sina prioriteringar inom respektive budgetram. Prioriteringar som krävs i lagstadgad verksamhet och som ingår i generella statsbidrag omnämns inte här. Prioriteringar från tidigare år omnämns endast när behov av att accentuera genomförandet av dessa föreligger, då vi nu går in på sista året i den överordnade politiska inriktningen.

Där inte annat nämns är prioriteringarna tillfälliga under planperioden.

God långsiktig betalningsförmåga

- Kommunens resultat ska uppgå till minst 3 % av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning.
- Skattesatsen ska vara oförändrad.
- Räntesatsen för 2026 antas uppgå till 3,1 %.
- Nämndernas samtliga prioriteringar uppgår till 75,5 mnkr och ryms inom prioriteringsutrymmet.
- Ny investeringsprocess implementeras.
- Investeringsramen är 160 mnkr per år (med undantag för extraordinära investeringsår).

- Analysen av kostnadseffektivitet och effektivisering av verksamheter och administrationen ska fortsätta genom aktiva jämförelser med kommuner som presterar bättre. Strävan ska vara att minska den administrativa bördan och motverka krångel.
- Den strategiska omställningen av inköp och upphandling ska fortsätta i kommunkoncernen. Kategoristyrd upphandling för minst ytterligare två kategorier ska genomföras under 2026.
- Den beslutade ambitionen om att bredda ägandet i MBAB:s fastigheter ska verkställas om marknadsförutsättningarna är till kommunens fördel.

Samhällsutvecklingen ska vara hållbar och tillväxtskapande

- Fysisk och teknisk planering prioriteras. Detaljplaner ska fokusera på tillväxt och viktig samhällsservice. Planer utan tydlig nytta ska avslutas.
- Landsbygdspengen fortsätter med nya riktlinjer.
- VA-utbyggnad är fortsatt en stor nivåhöjande prioritering, som kräver ett helhetsgrepp med analyser och vidhängande handlingsplaner för att resursoptimera utbyggnad, renovering och modernisering av kommunens VA-system. Möjligheten att använda digital teknik och AI ska omfattas. Alternativa lösningar och samarbetsformer för vattenförsörjning och hantering av spillvatten samt dagvatten ska undersökas.
- Parker och gator prioriteras, liksom överlämning av enskilda vägar och övertagande av belysningsnätet. Analyser av kostnader ska utföras.
- Hållbar turism utvecklas i samverkan med näringslivet och klimatsmart mobilitet stimuleras.
- Tillgång till och utbyggnad av infrastruktur för kommunen och dess medlemmar ska prioriteras. Detta gäller i synnerhet tillgången till energi. Energigemenskaper och förnybar energi utvecklas i samarbete med lokala aktörer.
- Förutsättningar för fler arbetstillfällen i de södra kommundelarna ska fortsatt prioriteras. Offentlig-privat samverkan som motor för näringslivetableringar inom områden där kommunen investerar eller har behov av investeringar ska prövas.

Uppväxt- och levnadsvillkoren ska vara gynnsamma

- Implementering av nya socialtjänstlagen med fokus på förebyggande arbete och tidiga insatser ska ske tvärssektoriellt.
- Utökad samverkan mellan skola, socialtjänst och föreningsliv för att stärka barn och ungas trygghet. Prioriteringen är nivåhöjande.
- Sommarlovskort för ungdomar fortsätter med nuvarande förutsättningar.
- Skolskjutsar är fortsatt prioriterat. Prioriteringen är nivåhöjande.
- Resursskola för elever med särskilda behov.
- Nytt särskilt boende byggs i Färjestaden.
- LSS-boenden omstruktureras i syfte att öka kostnadseffektiviteten.
- Förebyggande arbete för äldre fortsätter med hälsofrämjande aktiviteter. Prioriteringen är nivåhöjande.
- Fortsatta prioriteringar av kultur och fritid som främjar inkludering och hälsa.

Kommunen ska vara en robust organisation rustad för framtiden

- Öronmärkta utvecklingsmedel till omställning, innovation, digitalisering och utveckling av nya arbetssätt. Effekthemtagning från insatserna ska stå i fokus.
- Lokaleffektiviseringen ska fortsätta utifrån demografins förändrade förutsättningar, ändrade behov och nya mönster i såväl samhället i stort som i den kommunala förvaltningen. Nya investeringar ska alltid prövas enligt lokalförsörjningsprocessen. Investeringar som leder till lägre driftskostnader i befintlig verksamhet och vad som är möjligt att andra aktörer utför ska beaktas.
- Räddningstjänsten Sydost förstärks med medel och krav på effektivisering.
- Miljö- och hälsoskydd omstruktureras i syfte att öka kostnadseffektiviteten.
- Degerhamnsavtalet förlängs för att säkra hemtjänst på Sydöland.
- IT som strategisk stödfunktion ska vara robust, säker och flexibel samt möjliggöra digitalisering och AI-stöd i ärendehantering, syftande till högre kvalitet, bättre tillgänglighet och effektivare processer.
- Det osäkra omvärldsläget förutsätter fortsatt prioriterat arbete inom civilt försvar, säkerhet och beredskap.
- Samverkan med andra kommuner, myndigheter, näringsliv och civilsamhälle ska eftersträvas som medel att minska sårbarheten, möta kompetensförsörjningsutmaningarna och främja resurseffektiviteten.

Michael Granstedt
Socialdemokraterna

Ulrik Brandén
Moderaterna

VI SKAPAR
VÄXTKRAFT
OCH LIVSKVALITET

Vision och värdegrund

Nyfikenhet

Vi lyssnar och samtalar, med uppriktig nyfikenhet, för att förstå, lära och utvecklas.

Kreativitet

Vi har modet att tänka nytt och hitta nya lösningar så vi kan använda våra gemensamma resultat på bästa möjliga sätt.

Initiativ

Vi har förmåga att gå från ord till handling. Vi testar nya idéer, metoder och arbetssätt. Vi utvärderar för att skapa nytt lärande och växtkraft.

God ekonomisk hushållning och samhällsutvecklande mål

God ekonomisk hushållning kan ses i två dimensioner; att hushålla i tiden samt att hushålla över tiden. Ekonomi ska vägas mot verksamhet på kort sikt och mot verksamhetens behov på längre sikt. Vidare har begreppet god ekonomisk hushållning både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv.

Det finansiella perspektivet innebär att varje generation själv ska bära kostnaderna för den service som den konsumerar, det vill säga ingen generation ska behöva betala för det som en tidigare generation har förbrukat. Kommunen måste ange en ambitionsnivå för den egna finansiella utvecklingen och ställningen i form av finansiella mål.

Verksamhetsperspektivet tar sikte på att kommunen måste bedriva sin verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt för att kunna skapa förutsättningar för en god ekonomisk hushållning. För att säkerställa detta måste det finnas ett klart samband mellan resurser, prestationer, resultat och effekter.

Samhällsutvecklande mål

Kommunbudgeten utgår från årliga revideringar av kommunplan med justering av prioriteringar för att säkerställa att verksamheten är linjerad med de längre resultat- och effektmålen men också med hänsyn till nödvändiga kortsiktiga prioriteringar. Den årliga kommunbudgeten ger ekonomiska ramar för budgetåret och innehåller även ekonomisk planering för kommande treårsperiod.

Varje organisatorisk enhet ska med utgångspunkt från sitt grunduppdrag genomföra en omvärldsanalys för att identifiera prioriterade utvecklingsområden och vilka resultat och effekter som ska uppnås.

Kommunfullmäktiges grunduppdrag utgår från verksamhetsidén att de är högsta beslutande organ i kommunen och ska besluta i ärenden av principiell betydelse eller av större vikt. Detta är områden som innebär samhällsutvecklande och demokratiska frågor. Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling finns som ett övergripande paraply och påverkar samtliga verksamheters olika uppdrag.

För att Mörbylånga kommun ska kunna växa hållbart och skapa livskvalitet behöver kommunen även fortsatt kunna erbjuda välfärd med hög kvalitet. Vi ska erbjuda en god kvalitet men kostnaderna ska inte överstiga jämförbara kommuners. De samhällsutvecklande effektmålen kompletterar nämndernas och bolagens uppdrag och inriktning. Målen är tvärsektoriella i betydelsen att alla nämnder och bolag förväntas arbeta med dem.

Detta är sista året på mandatperioden vilket betyder att flera av målen är uppnådda. Det som återstår är vissa delar inom målet som anges som fortsatt resultatutveckling. Målvärden för dessa anges i tabell under målet. De delar av målen som redan är uppnådda anges som resultat att säkra, dvs målvärdena ska bibehållas och inte bli sämre. Dessa följs av förvaltningen som ett led i kvalitetsarbetet och rapporteras bara om värdet skulle försämrats.

Samhällsutvecklingen ska vara hållbar och tillväxtskapande

Mörbylånga kommun ska ha inflyttning och en tillväxt som är hållbar såväl ekonomiskt som socialt, kulturellt och miljömässigt. I kommunens strategiska samhällsplanering är god mark- och planberedskap framgångsfaktorer som gör kommunen attraktiv och skapar förutsättning för en hållbar utveckling. Planeringen ska stimulera och ge goda förutsättningar för företag och verksamheter att etablera sig och utvecklas. Tillsammans ska kommunens verksamheter, civilsamhället och invånarna bidra till att alla som bor och verkar i Mörbylånga kommun upplever gemenskap och tillhörighet samt är delaktiga i samhället och dess utveckling. Proaktivitet, dialog och inflytande ska genomsyra arbetet.

Fortsatt resultatutveckling

Antalet arbetstillfällen behöver växa i takt med antalet invånare och samhällsservicen behöver byggas ut. Invånarna ska finna bra boenden oavsett i vilket skede i livet de befinner sig. Det innebär att kommunen behöver arbeta med olika insatser för att alla delar av kommunen ska utvecklas och kunna erbjuda attraktiva boendemiljöer, till exempel bidrar en god gestaltning till en social och ekonomisk hållbarhet. Med ett geografiskt och innehållsmässigt brett utbud av planer möter kommunen olika framtida behov. Planerna ska i enlighet med översiktsplanen vara socialt, ekonomiskt, miljömässigt och kulturellt hållbara.

Resultat att säkra

Antalet verksamma företag i kommunen är på en god nivå som ska bibehållas.

Sysselsättningsgraden i kommunen tillhör de högsta nivåerna i landet. Kommunen ska ha tillräckligt med strategisk mark för att i större utsträckning kunna påverka samhällsplaneringen. För att lyckas krävs ett nära och tidigt samarbete mellan intressenter såsom kommunens olika verksamheter, föreningar, näringsidkare, exploatörer och medborgare.

Resultatmål
Inflyttningsnettot ska vara positivt varje år
Antalet färdiga områden och byggklara tomter för bostäder och företagsutveckling ska öka

Uppväxt- och levnadsvillkoren ska vara gynnsamma

Utifrån visionen ”vi skapar växtkraft och livskvalitet” behöver vi arbeta intensivt för att bibehålla god välfärd även i framtiden. I Mörbylånga kommun upplever man trygghet oavsett om man är barn, ungdom, vårdnadshavare eller äldre. För att skapa ett tryggt samhälle och en god folkhälsa behövs en bra skola som inkluderar och utvecklar, ett mångsidigt förenings- och kulturliv för att erbjuda invånarna en meningsfull fritid, en god kvalitet inom vård- och omsorgens olika verksamheter samt goda sociala stödstrukturer.

Fortsatt resultatutveckling

Med en ökad andel äldre i befolkningen samtidigt som personer i arbetsför ålder minskar, behöver vi fokusera på omställning där vi möter utmaningarna kompetensförsörjning och ekonomi med nya arbetssätt, digitalisering och innovation.

Det förebyggande arbetet är viktigt för målgrupper både av unga och av äldre. Samverkan mellan verksamheter, föreningar och myndigheter är viktigt för att nå resultat. Här ska finnas mötesplatser för samvaro, rekreation, upplevelser och kreativa utbyten.

Resultat att säkra

Vi är en kommun som har nått väldigt goda resultat inom viktiga områden med effekt på gynnsamma uppväxt- och levnadsvillkor, vilket också återspeglas i de placeringar som kommunen har erhållit i en lång rad undersökningar, med utmärkelsen Årets superkommun 2025 som den främsta. Fokus ska därför vara på att behålla dessa goda resultat. Andel elever som uppnått betygsriterierna i alla ämnen i årskurs 9 är en viktig indikator som förutsätter att en lång rad andra faktorer är gynnsamma och ska därför bibehållas, likaså andelen äldre som är nöjda med äldreomsorgen. Andelen invånare som upplever låg oro för att bli utsatt för våldsbrott eller hot om våld är stor och ska så förbli. Detsamma gäller andelen invånare med god hälsa, där vi står starka i jämförelserna.

Kommunen ska vara en robust organisation rustad för framtiden

Det finns tre utmaningar identifierade – kompetensförsörjning, ekonomi och ökade förväntningar från omvärlden. För att kommunen fortsatt ska vara robust behöver dessa utmaningar hanteras. Innovationskraften och förmågan att nyttja nya tekniska lösningar är avgörande för möjligheten att lösa åtskilliga samhällsutmaningar.

Fortsatt resultatutveckling

För att bygga förmåga till innovationsarbete och digital transformation kommer det att krävas nya kompetenser och arbetssätt samt en kultur som tillåter experimenterande och risktagande. I det sammanhanget behöver vi utmana arbetssätt, invanda och kända processer i våra verksamheter för att skapa förutsättningar för invånare, organisationer och företag att utvecklas, samskapa och verka hos oss. Vi ska uppmuntra till innovation och nytänkande för att tillsammans skapa en smart, hållbar och omtänksam kommun att leva, bo och vistas i.

Klimatförändringarna med varmare väder med mer extrema regn och ökad avrinning och avdunstning ställer krav på handling. Sedan juni 2023 finns en miljö- och klimatstrategi beslutad av kommunfullmäktige och den är en viktig utgångspunkt i arbetet med att minska vårt klimatavtryck.

Resultat att säkra

En robust kommun arbetar ständigt för att möta olika händelseutvecklingar och förhindra oönskade händelser som olyckor, brott, skador och andra påfrestningar på samhällets funktionalitet. Ett viktigt mått är andelen invånare som anser att kommunens arbete för att säkerställa tillgången på dricksvatten är bra och nivån ska bibehållas.

Kommunens förberedelser för kris och krig ska vara god och ske i samverkan med andra myndigheter, kommuner och civilsamhället. Information till samhället är av stor betydelse vid samhällsstörningar och andelen invånare som uppger att kommunen informerar bra vid sådana tillfällen ska bibehållas.

En förutsättning för kommunens robusthet är att medarbetarna är engagerade. Andelen medarbetare som uppger att deras arbete känns meningsfullt ska därför bibehållas eller öka.

Resultatmål

Andel verksamheter med uppdaterade kontinuitetsplaner ska öka

Den långsiktiga betalningsförmågan ska vara god

En viktig förutsättning för god ekonomisk hushållning är att det finns balans mellan löpande kostnader och intäkter. Verksamhetens nettokostnader bör därför inte öka i snabbare takt än skatteintäkter och statsbidrag. Om förbrukningen under ett år uppgår till mer än intäkterna innebär det att kommande år, eller kommande generationer, måste betala för denna överkonsumtion.

Genom att uppnå ett positivt ekonomiskt resultat och ett överskott ökar möjligheten att finansiera kommunens investeringar med egna medel utan nyupplåning. Ett överskott är möjligt om kommunens verksamheter är effektiva. Effektiviteten mäts genom att skapa en så bra verksamhet som möjligt med så lite resurser som möjligt, dvs både kvalitet och ekonomi spelar roll.

Fortsatt resultatutveckling

Mörbylånga kommuns främsta utmaning för att uppnå god ekonomisk hushållning över tid är att uppnå resultat som möjliggör att till så stor del som möjligt finansiera kommande års investeringar och pensioner utan att låna pengar.

Soliditeten är ett mått på hur mycket av kommunens tillgångar som har finansierats med egna medel och hur mycket kommunen har finansierat genom lån. Om soliditeten ökar har en större andel av investeringarna finansierats med egna medel än med lån. Detta är en önskvärd effekt för att uppnå god ekonomisk hushållning.

Resultat att säkra

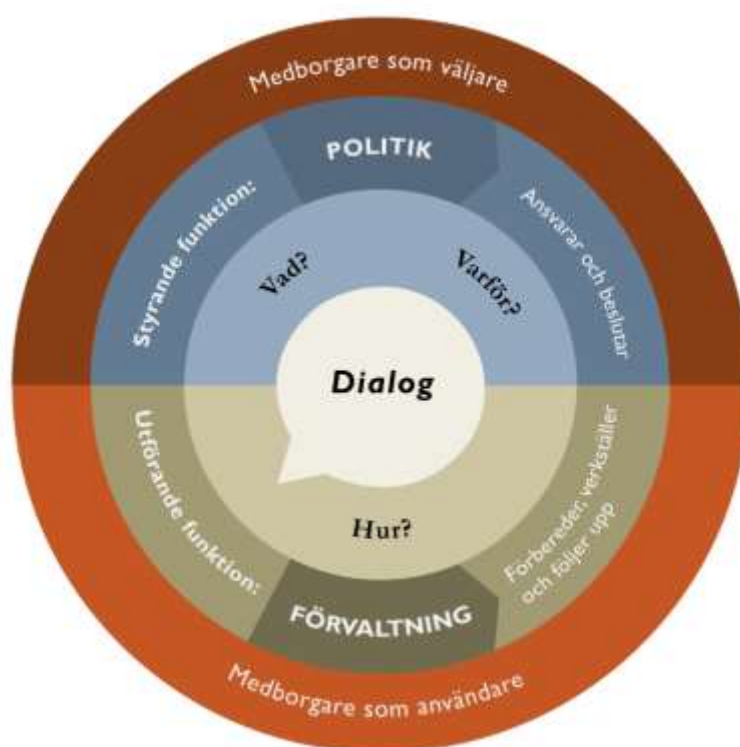
Våra jämförelser med liknande kommuner hjälper oss att identifiera verksamhetsområden som bör kunna effektiviseras. Det hjälper oss att nå målet att kommunen ska ha samma eller högre kvalitet som jämförbara kommuner men utan att högre kostnader. Detta ska bibehållas.

Resultatmål
Kvaliteten i verksamheterna ska vara högre eller lika hög som jämförbara kommuner utan att kostnaderna är högre
Soliditeten ska öka (inkl pensionsförpliktelser)
Verksamhetens nettokostnader ska inte öka snabbare än skatteintäkter och statsbidrag

Styrmodell

Mörbylånga kommuns styrmodell bygger på tillitsfull ledning och styrning. Styrmodellen förväntas ge ett flertal positiva effekter, bland annat ökad medborgarnytta, bättre kvalitet och effektivitet samt högre grad av delaktighet bland medarbetare och medborgare. Styrmodellen ska också i högre utsträckning ta till vara medborgarna och medarbetarnas kunskaper och erfarenheter.

Dialog är en viktig del i styrmodellen och används som styrmedel mellan olika roller och nivåer i organisationen för att öka förståelse, samsyn och acceptans avseende till exempel vision, mål, uppdrag eller kvalitet.

Kommunens styrning

Styrmodellen för Mörbylånga kommun bygger på effektstyrning genom tillit till organisationen och medarbetarna där politiken anger effekter och prioriteringar på både lång och kort sikt. Modellen medger långsiktig och kortsiktig styrning genom olika styrperioder och styrningen sker genom styrkomponenter med olika funktion. Styrkomponenterna hanteras i flera styrdokument som är centrala i modellen.

Den mandatperiodsöverskridande visionen är en inspirerande bild av vad kommunen strävar efter att uppnå i framtiden. En målbild beskriver ett önskat framtida tillstånd och vilka långsiktiga samhällseffekter kommunen bör uppnå för att närma sig visionen. Värdegrunden beskriver kommunens förhållningssätt gentemot kommunmedlemmar och medarbetares förhållningssätt gentemot såväl varandra som utomstående.

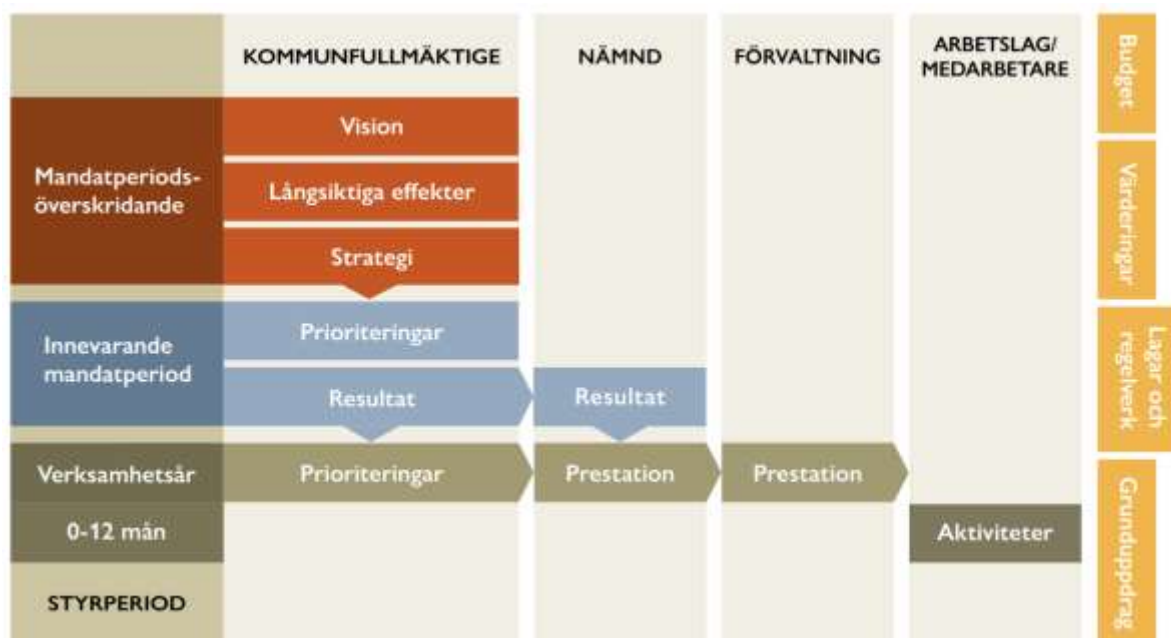
I kommunplanen som sträcker sig över en mandatperiod anges den överordnade politiska inriktningen som definierar strategiska delmål, förändringsbehov, nyttor, önskade effekter och åtgärder som politiken anser ska prioriteras under mandatperioden och syftar till att bidra till att den långsiktiga målbilden uppnås och ytterst visionen. I kommunplanen ska anges resultatmål som visar vilka kvantitativa resultat som ska uppnås under mandatperioden och visar riktningen för den strategiska förflyttningen.

I kommunbudgeten anges årliga revideringar av kommunplan med justering av prioriteringar för att säkerställa att verksamheten är linjerad med de längre resultat- och effektmålen men också med hänsyn till nödvändiga kortsiktiga prioriteringar.

Planering, uppföljning och utvärdering

Kommunen fokuserar på resultat och effekter för att uppnå tillräckligt god kvalitet och medborgarnytta. Genom att planera, utvärdera, analysera, följa upp och jämföra med andra synliggörs vad som är bra och vad som kan göras bättre. Kulturen inom organisationen präglas av omställning och utveckling för att ständigt bli bättre. Genom löpande dialog med medborgarna försäkras kommunen sig om att det som erbjuds våra kommuninvånare skapar mervärde.

Ansvaret för allt arbete med planering och uppföljning enligt styrmodellen ligger på varje organisatorisk nivå. Det innebär att kommunfullmäktige har sitt ansvar, nämnderna sitt och respektive chef tillsammans med sina medarbetare har sitt ansvar. En mer detaljerad beskrivning av hur kommunen jobbar med planering, uppföljning och utvärdering finns beskrivet i ”Mörbylånga kommuns styrmodell”.

Budgetförutsättningar

Mörbylånga kommuns förutsättningar

Sveriges kommuner och regioner (SKR) genomför omvärldsbevakning åt kommuner och regioner och är de som tar fram underlag till skatteunderlagsprognosen. De budgetförutsättningar som använts i Mörbylånga kommun för år 2026 framgår av cirkulär 2025:47 som finns på www.skr.se.

Kommunalskatt

Den kommunala utdebiteringen var oförändrad mellan 2003 och 2019. Inför 2020 års budget höjdes den kommunala skattesatsen till 22:21. Den genomsnittliga kommunalskatten i riket för år 2025 uppgår till 20:71 medan den i Kalmar län är 22:00. En skattekrona motsvarar för Mörbylånga kommun 40,7 mnkr i ökade intäkter. Ingen förändring föreslås inför 2026.

Underlag för beräkning av skatteintäkter, generella bidrag och kommunal utjämning

I Mörbylånga kommuns budget för 2026 med flerårsplan för 2027 - 2029 har skatteintäkter, generella bidrag och kommunal utjämning beräknats utifrån den prognos som SKR lämnade den 3 oktober 2025. Av prognosen framgår att slutavräkningen för 2024 blev sämre än beräkningen i årsbokslutet för 2024 och uppgår till 152 kr per invånare, vilket innebär en korrigering på -34 kr per invånare. För år 2025 är prognosen en negativ slutavräkning med -221 kr per invånare och för år 2026 en negativ slutavräkning med -233 kr per invånare.

Det slutliga utfallet av inkomstutjämningen för år 2025 presenteras i december 2025. Det som återstår att uppdatera är utfallet av beskattningsbar inkomst 2024, kommunernas folkmängd per den 1 november 2025.

Skatteunderlag 2025–2029

Beräkning för kommunen i tkr per invånare	Cirkulär 25:47 och befolkningsprognos				
	2025	2026	2027	2028	2029
Skatteintäkter	55,8	58,5	60,5	62,5	64,3
Inkomstutjämningsbidrag/-avgift	14,9	15,1	16,1	17,2	18,4
Kostnadsutjämningsbidrag/-avgift	-1,2	-0,9	-0,9	-0,9	-0,9
Regleringsbidrag/-avgift	2,6	2,8	2,6	2,4	2,0
LSS-utjämningsbidrag (inkl. införanderegler)	1,1	0,8	0,8	0,8	0,8
Summa intäkter	73,2	76,2	79,0	81,8	84,5
Slutavräkning 2024, korrigering	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Slutavräkning 2025	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Slutavräkning 2026	0,0	-0,2	0,0	0,0	0,0
Summa intäkter (inkl. avräkning)	73,0	76,0	79,0	81,8	84,5
Fastighetsavgift	4,2	4,2	4,2	4,1	4,1
Totalt skatteunderlag	77,1	80,1	83,2	86,0	88,6

Befolkning

Det är befolkningsuppgifterna per 1 november som ligger till grund för skatte- och statsbidragsinkomsterna för det kommande året. Mörbylångas folkmängd uppgick vid årsskiftet 2024 till 16 224 personer. Under 2024 ökade befolkningen med 80 personer. Skatteberäkningen i budget 2026 baseras på 16 313 invånare per 1 november 2025.

Befolkning	Utfall 2024	Prognos 2025	Prognos 2026	Prognos 2027	Prognos 2028	Prognos 2029
Befolkningstal	16 224	16 331	16 410	16 562	16 748	16 937
Antal per 1 november	16 178	16 313	16 397	16 537	16 717	16 906

Enligt befolkningsprognosen beräknas befolkningen öka med 713 personer från 2024 till och med planåret 2029, vilket innebär en befolkningsökning på i genomsnitt 143 personer per år.

Under budget- och planåren beräknas antalet barn inom förskoleverksamheten minska jämfört med 2024. Antalet ungdomar i gymnasieåldern kommer att öka under hela budget- och planperioden medan antal elever i grundskolan förväntas minska.

Befolkningen i yrkesverksam ålder, mellan 25 och 64 år, beräknas öka under budget- och planperioden medan åldersgruppen mellan 65 och 79 år beräknas ligga kvar på ungefär samma nivå som under 2024. Den absolut största procentuella ökningen sker i åldersgrupperna över 80 år.

Befolkningstrenden med fler äldre ser liknande ut över hela landet då det föddes stora barnkullar på 1940-talet. Förändringen kommer att få konsekvenser i samhället, inte minst på arbetsmarknaden och med anledning av ett ökat vård- och omsorgsbehov.

Medelåldern i kommunen är 46,1 år, vilket är något högre än rikssnittet som är 42,2 år.

Ekonomiska antaganden

Mörbylånga kommuns budgetprocess finns beskriven i ”Riktlinjer för mål- och kvalitetsstyrning”. De antaganden som ska ligga till grund för de ekonomiska ramarna beskrivs i ”Riktlinjer för ekonomistyrning”.

De ekonomiska antagandena i budgetinriktningen inför beslut om ramarna bygger på följande grundförutsättningar som anges i politikens riktlinjer:

- Skattesatsen är oförändrad (22,21 kr).
- Utgångspunkten är att samtliga skattefinansierade investeringar ska finansieras utan nyupplåning. Investeringar som definieras som långsiktiga och strategiska får finansieras med lånade medel om investeringen beror på befolkningsutvecklingen.
- Enligt riktlinjerna för ekonomistyrning ska i utgångsläget kommunens resultat uppgå till minst 2,0 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. Politiska riktlinjerna anger minst 3,0 procent.
- Räntesatsen för kommunens låneskuld beräknas till en genomsnittlig räntenivå på 3,1% för 2026, 3,0% för 2027, 3,2% för 2028 och 3,4% för 2029.
- Prisindex för kommunal verksamhet (PKV), justerat med Mörbylångas förändring av pensionskostnader, används för att kompensera verksamheterna för lönerrevision och andra kostnadsökningar. SKR:s antagande används för löne- och prisutveckling.
- Investeringsvolymen ger ett ökat lånebehov på mellan 0-181 mnkr per år under budget- och planår.

Löpande budgetförändringar under året får göras av nämnder, kommunstyrelse och kommundirektör. Beslutsnivå finns beskrivet i ”Riktlinjer för ekonomistyrning”.

Kommunens budgetmodell

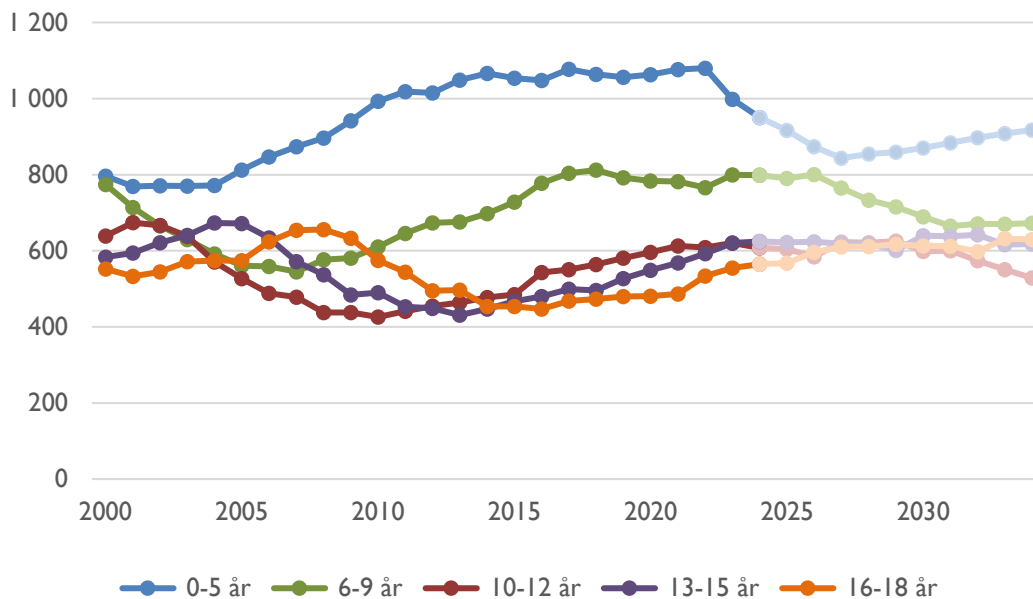
Kommunen använde för första gången i budget 2024 SKR:s budgetmodell för resurstilldelning och prioriteringar. Resultatnivå och investeringsvolym utgör utgångspunkt för det politiska prioriteringsutrymmet. Modellens tekniska ramar baseras på "prislappar" för de verksamheter där det finns prislappar att tillgå vilket motsvarar cirka 70 procent av kommunens totala budget. Prislappar baseras på de intäkter en kommun får för att bedriva en verksamhet av genomsnittlig kvalitet inklusive tillägg/avdrag för struktur.

Mer detaljer om kommunens budgetmodell finns beskrivet i ”Riktlinjer för ekonomistyrning”.

Prislappsverksamheter

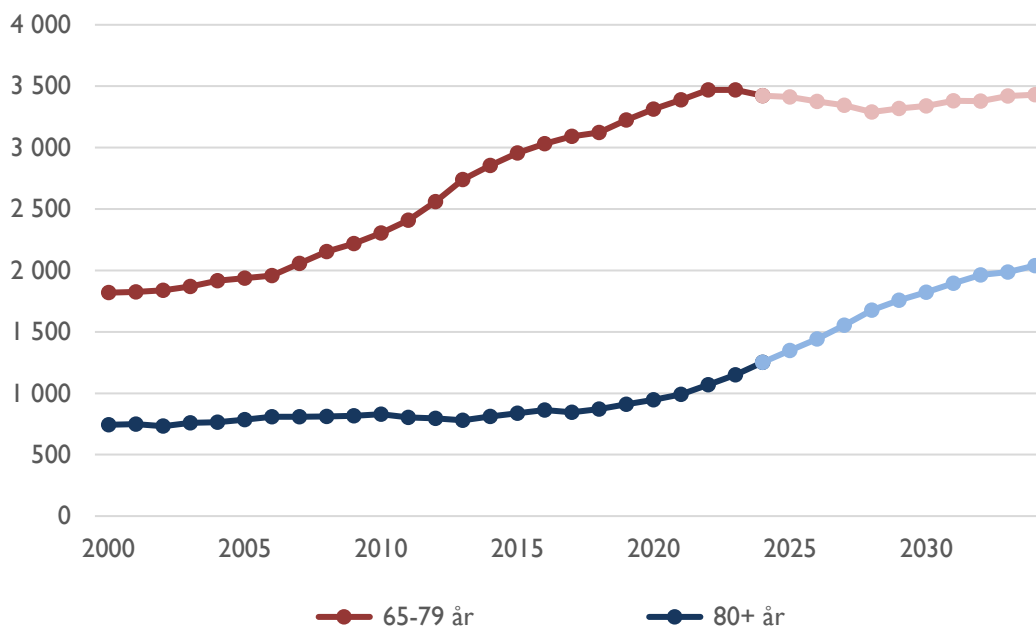
Eftersom prislappsverksamheterna är en så stor del av kommunens budget är det av betydelse att följa befolkningsutvecklingen i de åldersgrupper som omfattas av dessa verksamheter. I det första diagrammet visas barn och ungdomar inom förskola, pedagogisk omsorg, fritidshem, grundskola och gymnasieskola och det andra diagrammet äldre som kan ha behov av äldreomsorg.

Antal barn och ungdomar i Mörbylånga kommun 2000-2034

Historiskt har antalet barn i åldrarna 0-5 år samt 6-9 år ökat medan övriga åldersgrupper har minskat i antal. Under de kommande tio åren förväntas en ökning endast i åldersgruppen 16-18 år. Åldersgrupperna 0-5 år, 6-9 år samt 10-12 år förväntas minska medan åldersgruppen 13-15 år beräknas vara relativt oförändrad.

Antal äldre i Mörbylånga kommun 2000-2034

Under de senaste 20 åren har det skett en stor ökning av personer i åldersgruppen 65–79 år. Denna grupp beräknas ligga ganska konstant framöver medan den åldersgrupp som är 80 år och äldre kommer att öka markant under prognosperioden. Orsaken är bland annat att den stora 40-talistgenerationen börjar träda in i den äldre åldersgruppen samt det faktum att vi lever längre.

Finansiell analys

För att kartlägga och analysera resultat, utveckling och ställning för Mörbylånga kommun används en finansiell analysmodell som utgår från fyra viktiga finansiella aspekter. Dessa är det finansiella resultatet, kapacitetsutvecklingen, riskförhållanden samt kontrollen över den finansiella utvecklingen. Målsättningen är att utifrån dessa perspektiv identifiera Mörbylånga kommuns ekonomiska ställning och där igenom kunna klargöra om kommunen har en god ekonomisk hushållning såsom det föreskrivs i kommunallagen.

Resultat och kapacitet

Årets resultat	Bokslut 2024	Budget 2025	Prognos 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Årets resultat (mnkr) kommunen	43,9	41,3	41,3	51,2	63,9	60,3	67,8
Årets resultat i förhållande till skatteintäkter, kommunalekonomisk utjämning och generella bidrag (%)	3,6%	3,3%	3,3%	3,9%	4,7%	4,2%	4,6%

Årets resultat

Mörbylånga kommun har de senaste åren stärkt resultatet, både beloppsmässigt och i förhållande till skatteintäkter, kommunalekonomisk utjämning och generella bidrag. Prognosen i delårsrapporten för 2025 pekar mot ett resultat på 41,3 mnkr vilket är i nivå med budget. Resultatet motsvarar 3,3 procent av skatteintäkter, kommunalekonomisk utjämning och generella statsbidrag vilket innebär att det långsiktiga finansiella målet om ett resultat på minst 2 procent enligt riktlinjerna för god ekonomisk hushållning och de politiska riktlinjerna om ett resultat på minst 3 procent uppnås.

Budgeterat resultat för 2026 uppgår till 51,2 mnkr. Relateras kommunens budgeterade resultat till skatteintäkter, kommunalekonomisk utjämning och statsbidrag blir det 3,9 procent vilket ligger i linje med den politiska majoritetens riktlinjer om ett resultat på minst 3,0 procent. Resultatet för 2027 är budgeterat till 63,9 mnkr, vilket innebär 4,7 procent av skatteintäkter och statsbidrag, för 2028 ett resultat på 60,2 mnkr vilket innebär 4,2 procent och för 2029 ett resultat på 67,8 mnkr, vilket innebär 4,6 procent.

Nettokostnadsandel

Nettokostnadsandel %	Bokslut 2024	Budget 2025	Prognos 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Verksamhetens intäkter och kostnader	91%	90%	90%	89%	88%	88%	87%
Avskrivningar	5%	5%	5%	5%	5%	6%	6%
Nettokostnadsandel	96%	95%	95%	94%	93%	93%	93%
Finansnetto	0%	2%	1%	2%	2%	2%	3%
Nettokostnadsandel inkl. finansnetto	96%	97%	97%	96%	95%	96%	95%

En grundläggande förutsättning för att uppnå och vidmakthålla en god ekonomisk hushållning är att balansen mellan löpande intäkter och kostnader är god. Ett djuplodande mått på denna balans är nettokostnadsandelen, som innebär att samtliga löpande kostnader inklusive finansnetto relateras till skatteintäkter samt statsbidrag och utjämning. Redovisas en nettokostnadsandel under 100 procent har kommunen en positiv balans mellan löpande kostnader och intäkter. En nettokostnadsandel på 97–98 procent kan betraktas som god ekonomisk hushållning. Sett över en längre tidsperiod behöver dock Mörbylånga kommun större marginal mellan kostnader och intäkter för att klara av att finansiera stora ersättningsinvesteringar och nödvändiga nyinvesteringar.

När Mörbylångas nettokostnadsandel analyseras framgår det att nettot av verksamhetens intäkter och kostnader enligt prognosen för 2025 tagit i anspråk 90 procent av skatteintäkter och statsbidrag. I budgeten för 2026 är motsvarande andel 89 procent, vilket är lägre än utfallet för 2024 och innebär därmed en successiv minskning. Vidare beräknas avskrivningarna ta i anspråk 5 procent för 2026 och 2027 för att sedan öka till 6 procent för planåren 2028 och 2029. Avskrivningar är kommunens periodiserade kostnader för investeringar.

Finansnettot förväntas öka i procent av skatteintäkter och generella statsbidrag under budget- och planåren, vilket beror på förväntat högre räntekostnader, både i form av högre genomsnittlig ränta och högre låneskuld. I budgeten har räntekostnaderna på upptagna lån budgeterats till 3,1 procent för 2026, till 3,0 procent för 2027, till 3,2 procent för 2028 och 3,4 procent för 2029. Då avkastning på placerade medel är en osäker faktor har eventuell avkastning på placerade medel i Kalmar Läns Pensionsförvaltning budgeterats försiktigt för att minska risken i budgeten.

Sammantaget innebär detta att kommunens nettokostnader och finansnetto i budgeten för 2026 tar i anspråk 96,1 procent av skatteintäkter, kommunalekonomisk utjämning och generella statsbidrag.

Årets investeringar

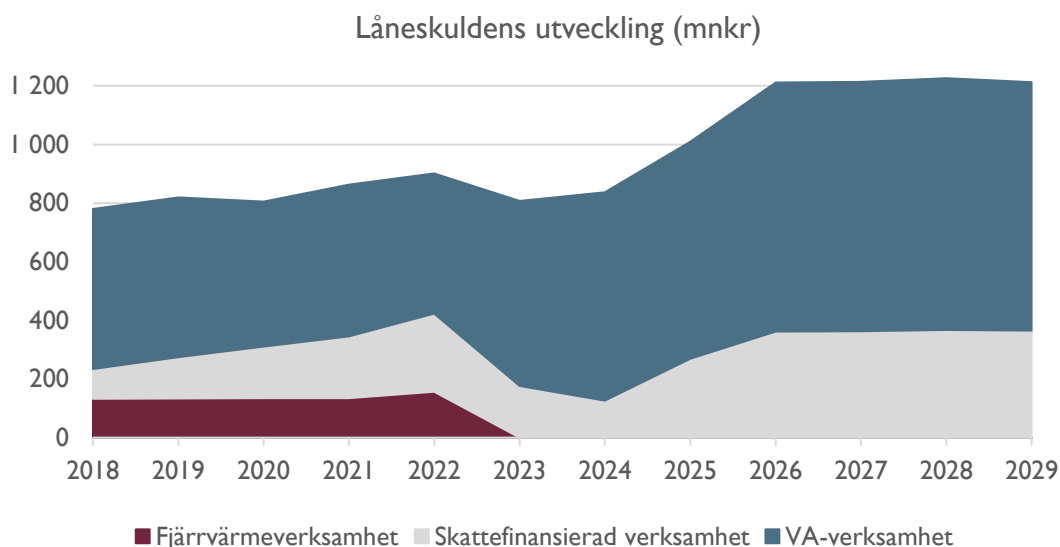
Mörbylånga kommuns budgeterade investeringsvolym för år 2026 uppgår till 254,8 mnkr, varav taxefinansierade investeringar står för 103,5 mnkr. Under 2024 uppgick investeringarna till 127,7 mnkr och prognosen för 2025 ligger på 280,0 mnkr. De höga investeringsnivåerna för 2025 och 2026 beror till stor del på kommunens byggnation av ett nytt särskilt boende i Färjestaden, utbyggnad av VA enligt den av fullmäktige antagna VA-planen men också med anledning av fastighetsbyggnationer och ny infrastruktur i form av gator, cykelvägar och trafikbelysning. För en mer detaljerad redovisning över aktuella investeringsprojekt hänvisas till investeringsredovisningen.

Årets investeringar	Bokslut 2024	Budget 2025	Prognos 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Investeringsvolym totalt kommunen (mnkr)	127,7	298,3	280,0	254,8	113,3	125,8	64,3
Investeringsvolym taxekollektivet (mnkr)	51,7	88,0	112,8	103,5	58,5	70,0	37,5
Självfinansieringsgrad totalt kommunen (%)	53,2	33,5	7,9	38,5	97,9	92,1	109,5
Självfinansieringsgrad taxekollektivet (%)	44,5	34,1	26,6	29,0	51,3	42,9	80,0

Självfinansieringsgraden av investeringar

Självfinansieringsgraden av investeringarna mäter hur stor andel av investeringarna som kan finansieras med årets resultat plus årets avskrivningar. 100 procent innebär att kommunen kan självfinansiera samtliga investeringar som genomförs under året, vilket i sin tur innebär att kommunen inte behöver låna till investeringarna och att kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme stärks. Med nettoinvesteringar avses anskaffning av immateriella och materiella anläggningstillgångar med avdrag för investeringsinkomster. Med självfinansieringsgrad avses kassaflödet från den löpande verksamheten som kommunen har bedrivit under året, inklusive skatteintäkter och generella bidrag, i relation till nettoinvesteringarna.

Självfinansieringsgraden av investeringarna efter avdrag för investeringsinkomster pekar i prognosen för 2025 mot en självfinansieringsgrad på 7,9 procent. I budget 2026 uppgår självfinansieringsgraden till 38,5 procent, vilket innebär att skatteintäkter och investeringsinkomster inte räcker för att finansiera investeringarna utan dessa måste till stor del finansieras genom minskad likviditet och genom nyupplåning. För planåren 2026–2027 kommer kommunen behöva låna medel för att finansiera del av investeringarna, vilket försvagar kommunens finansiella handlingsberedskap inför framtiden. 2029 kan kommunen dock självfinansiera investeringarna helt. Det är främst byggnationen av ett nytt särskilt boende 2025-2026 som kräver mer lånefinansiering än övriga år.

Mellan 2018 och 2024 ökade låneskulden från 780 mnkr till 837 mnkr. Under 2023 amorterade kommunen 60 mnkr i samband med försäljningen av fjärrvärme-verksamheten och under 2025 planeras cirka 170 mnkr lånas upp. Under 2026 planeras lånevolymen öka med cirka 180 mnkr för att sedan under kommande planår vara relativt oförändrad fram till 2029. VA-verksamheten står för den största andelen av lånevolymen, ungefär 70 procent av den totala lånevolymen.

Risk och kontroll

Likviditet ur ett riskperspektiv

Risk och kontroll	Bokslut 2024	Budget 2025	Prognos 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Långfristiga skulder* (mnkr)	1 124,5	1 352,6	1 296,5	1 534,0	1 536,8	1 548,8	1 535,7
Soliditet (%)	32,6	30,6	31,5	29,8	31,5	32,9	34,7
Soliditet inkl. pensionsförpliktelser (%)	22,4	21,5	22,5	21,9	24,6	26,5	28,7

*Långfristiga skulder inkluderar låneskuld och anslutningsavgifter VA

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Det visar i vilken utsträckning kommunens tillgångar har finansierats med eget kapital respektive skulder. Ett viktigt kriterium för god ekonomisk hushållning är att soliditeten över en längre period inte försvagas utan behålls eller utvecklas i positiv riktning. En förbättrad soliditet innebär att kommunen minskar sin skuldsättningsgrad och därigenom förbättrar sitt finansiella handlingsutrymme inför framtiden.

Prognosen för kommunens soliditet, både exklusive och inklusive samtliga pensionsförpliktelser, är att nyckeltalet kommer att förbättras, om än med en minskning 2025 och 2026 som beror på den höga investeringstakten och som behöver lånefinansieras. Att soliditeten förväntas öka beror på de höga budgeterade resultaten som innebär att kommunen inte behöver finansiera lika stor andel av de stora prognostiserade investeringarna genom nyupplåning.

Soliditet inkl. pensionsförpliktelser ligger på 29,5 procent i genomsnitt för Sveriges kommuner (2024).

Kommunens borgensåtaganden

Risk och kontroll	Bokslut 2024	Budget 2025	Prognos 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Borgensåtaganden (mnkr)	708,3	703,4	725,0	724,6	704,9	696,8	688,6
- inom koncernen	499,0	491,5	523,0	523,0	523,0	523,0	523,0
- pensionsskuld inkl. löneskatt	209,3	211,9	202,0	201,6	181,9	173,8	165,6
Genomsnittlig ränta (%)	2,32	2,43	2,46	3,10	3,00	3,20	3,40
Genomsnittlig räntebindningstid (år)	2,41	3,30	2,61	3,17	2,48	2,44	2,14
Genomsnittliga kapitalbindningstid (år)	2,70	1,99	2,85	3,43	2,62	2,49	2,14

Kommunen tecknar i vissa fall borgen för lån till de kommunägda bolagen, men även för andra externa verksamheter. Kommunens samlade borgensåtagande för lån uppgår 2025 till 523 mnkr.

Mörbylånga kommun har inte infriat några borgensåtaganden under 2025 och det finns inga indikationer på att det skulle behöva ske inom de kommande åren. Cirka 70 procent av den totala borgensförbindelsen utgörs av borgen gentemot Mörbylånga Bostads AB. Den generella bedömningen är att risken är låg då bolagens verksamhet till största delen omfattas av att äga och förvalta fastigheter. I fastigheter finns ofta stora dolda värden, vilka ofta försvarar ytterligare lån. Vakansgraden är låg. Cirka 70 procent av bolagets omsättning kommer från Mörbylånga kommun som även är borgensman.

Pensionsförpliktelser

Ur risksynpunkt är kommunens pensionsförpliktelser viktiga att beakta, eftersom skulden skall finansieras de kommande 50 åren. Det totala pensionsåtagandet enligt prognosen för 2025 uppgår till 256,0 mnkr och för 2026 till 244,6 mnkr. Pensionsskulden fortsätter därefter att minska. Den största delen återfinns utanför balansräkningen som en ansvarsförbindelse, drygt 200 mnkr. Ansvarsförbindelsen avser pensioner intjänade till och med 1997. Den del av pensionsåtagandet som utgör ansvarsförbindelse är ofinansierad och måste betalas löpande varje år.

Mörbylånga kommun är sedan flera år tillbaka delägare i Kalmar läns pensionsförvaltning AB och de har under åren placerat cirka 149 mnkr för kommunens räkning i olika finansiella tillgångsslag. Medlen har avsatts för den framtida utbetalningen av pensionsskulden för att minska de negativa effekterna som uppstår när stora utbetalningar av ansvarsförbindelsen kommer att göras i framtiden. Marknadsvärdet på de placerade tillgångarna gällande pensionsfonden uppgick per den 31 augusti 2025 till 164 mnkr.

Avslutande kommentar och sammanfattning

Kommunen når inte fullt ut de finansiella målen om en god ekonomisk hushållning utifrån budgetåret 2026 som enskilt år, men om planåren inkluderas nås målen. Det är de ovanligt höga investeringarna som behöver finansieras med lånade medel som gör att soliditeten sjunker inledningsvis för planeringsperioden för att sedan öka igen. Trots ett tillfredsställande budgeterat resultatet räcker inte detta för att soliditeten ska öka och den långsiktiga betalningsförmågan stärkas. Att soliditeten och den långsiktiga betalningsförmågan inte ökar varje enskilt år är okej vid exceptionella händelser så länge den ökar på längre sikt.

De närmaste åren förväntas bli finansiellt tuffa för många kommuner, så även för Mörbylånga kommun. Kommunen står inför utmaningar med stora investeringar och förändrade behov hänförliga till befolkningsförändringar. Dessutom har tidigare års höga inflationen och ökade pensionskostnader haft en kraftig påverkan på kommunernas kostnader som har resulterat i en real urholkning av kommunsektorns köpkraft.

God ekonomisk hushållning och balanskravsutredning

Kommuner har sedan år 1992 enligt kommunallagen haft krav på sig att verksamheten ska bedrivas enligt god ekonomisk hushållning. Under år 2000 tillkom även balanskravet och under 2013 infördes en möjlighet till resultatutjämningsreserv som under 2024 ersattes av en resultatreserv.

God ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv

Kommunfullmäktige har valt att sätta målet till att kommunens långsiktiga betalningsförmåga ska öka. De effekter som förväntas bidra till detta är att kommunens verksamheter ska vara effektiva och soliditeten ska öka. Målet är satt för att kommunens skulder inte ska öka i framtiden och det finansiella handlingsutrymmet både på kort och lång sikt inte ska försvagas eftersom ett sådant resultat ger utrymme för att över en längre tid kunna självfinansiera större delen av normal investeringsvolym i kommunen. Kommunens resultat har under den senaste treårsperioden haft ett genomsnitt på 3,9 procent och prognosen för 2025 visar på ett resultat på 3,3 procent. I budget 2026 uppgår resultatet till 3,9 procent av skatteintäkter och generella bidrag och för planåren 2026–2029 ligger resultatnivåerna på 4,7 procent, 4,2 procent respektive 4,6 procent.

Kommunens soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser har under de senaste fem åren stärkts från 16 procent till 22 procent men är fortsatt förhållandevis låg och med anledning av de stora planerade investeringarna behöver resultatnivåerna ligga över 3,0 procent för att soliditeten ska fortsätta att förbättras.

Balanskravsutredning, resultatutjämningsreserv (RUR) och resultatreserv (RER)

Balanskravet är ett lagstadgat krav som kommunen måste uppfylla enligt kommunal-lagen. Balanskravet innebär i korthet att kommuner och regioner ska besluta om en budget där intäkterna överstiger kostnaderna.

Det är även möjligt för kommuner och regioner att tillämpa resultatutjämningsreserv (RUR) och resultatreserv (RER) för att under vissa förutsättningar föra medel mellan olika år. Tanken är att överskott ska kunna reserveras under finansiellt goda tider, då skatteintäkterna ökar, för att sedan användas för att täcka hela eller delar av underskott under svagare tider, då skatteintäkterna minskar eller ökar måttligt. RUR och RER ska därigenom bidra med att skapa stabilare planeringsförutsättningar för kommuner och regioner.

Balanskravsresultat (mnkr)	Bokslut 2024	Budget 2025	Prognos 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Periodens resultat enligt resultaträkningen	43,9	41,3	41,3	51,2	63,9	60,3	67,8
Reducering av samtliga realisationsvinster	-3,0	-	-2,0	-	-	-	-
Orealiserade vinster/förluster i värdepapper	-5,7	-	-	-	-	-	-
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	35,1	41,3	39,3	51,2	63,9	60,3	67,8
Reservering av medel till resultatreserv	-	-	-	-	-	-	-
Användning av medel från resultatreserv	-	-	-	-	-	-	-
Balanskravsresultat	35,1	41,3	39,3	51,2	63,9	60,3	67,8

Resultatutjämnings-reserv (mnkr)	Bokslut 2024	Budget 2025	Prognos 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Ingående resultatutjämningsreserv	104,0	104,0	104,0	104,0	104,0	104,0	104,0
Årets avsättning	-	-	-	-	-	-	-
Årets upplösning	-	-	-	-	-	-	-
Utgående resultatutjämningsreserv	104,0	104,0	104,0	104,0	104,0	104,0	104,0

Resultatreserv (mnkr)	Bokslut 2024	Budget 2025	Prognos 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Ingående resultatreserv	-	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets avsättning	-	-	-	-	-	-	-
Årets upplösning	-	-	-	-	-	-	-
Utgående resultatreserv	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Kommunen har under perioden 2010–2023 reserverat 104,0 mnkr i resultatutjämningsreserven. År 2023 var sista året att avsätta till RUR och 2033 är sista året att nyttja RUR. Om prognosen för 2025 faller in kan medel avsättas till resultatreserven som är det nya regelverket som gäller från och med 2024. Kommunens budget för 2026–2029 visar ett positivt budgeterat resultat och det finns därmed inga planer på att använda RUR eller RER de kommande åren. Utifrån budgeterade resultat finns möjligheter till avsättning till RER under samtliga planår.

Resultatutjämningsreserven är möjlig att använda vid lågkonjunktur och eventuella oförutsedda händelser av engångskaraktär som kan påverka kommunens resultat och framtida ekonomiska ställning. Resultatreserven är också möjlig att använda vid samma situationer men kan även användas för att finansiera specifika projekt eller omstruktureringar.

Kommunkoncernen

Kalmarsunds gymnasieförbund

Kalmarsunds gymnasieförbund befinner sig i ett utmanande läge där flera samverkande faktorer påverkar både ekonomi och organisation. Antalet elever som väljer fristående huvudmän har ökat, särskilt inom vissa utbildningsprogram, vilket har lett till minskade intäkter och ökade kostnader. Parallellt har förbundets anpassade gymnasieskola och AST-enhet vuxit kraftigt, verksamheter som kräver betydande resurser i form av personal, lokaler och specialiserad kompetens.

Det budgeterade underskottet för 2025 uppgår till -12,7 mnkr, men en positiv prognosavvikelse på 3,3 mnkr skapar visst utrymme för att minska behovet av uttag ur resultatutjämningsreserven. Förbundet arbetar systematiskt med att möta det ekonomiska läget genom anpassningar i utbildningsutbudet, ökad samordning och effektiv resursanvändning. Trots ett pressat läge finns flera styrkor att bygga vidare på: elevintresset är fortsatt stort, undervisningen håller hög kvalitet och det finns ett starkt engagemang för utveckling. Genom strategisk planering, långsiktigt ansvarstagande och nära samverkan med medlemskommunerna skapas goda förutsättningar att möta framtidens krav och att forma en gymnasieskola som är hållbar, likvärdig och attraktiv även i en föränderlig tid. Förbundet förväntas redovisa ett negativt resultat även för 2026. Det egna kapitalet, som för närvarande uppgår till 39 miljoner kronor, förväntas minska med cirka 48 % fram till utgången av 2028. Denna utveckling påverkar också medlemskommunernas koncernresultat i förhållande till deras ägarandel i förbundet. Efter denna period väntas dock en gradvis förbättring av resultaten, vilket på sikt kan leda till återuppbyggnad av kapitalet. Mörbylånga kommuns medlemsbidrag betalas enligt beslutad modell baserat på antalet 16–19 åringar i kommunen samt totalt invånarantal, vilket för 2026 innebär ca 83,8 mnkr för gymnasieutbildningen och 7,4 mnkr för vuxenutbildningen.

Räddningstjänst Sydost

Räddningstjänstförbundet bildades 2023 där nio kommuner samlat sin räddningstjänstverksamhet. Mörbylånga kommun gick in med samma budget som man haft tidigare år med utgångspunkt i 2022. Ekonomicheferna i medlemskommunerna har tillsammans med ekonomichefen i Räddningstjänsten sydost gjort en översyn av finansieringsmodellen. Förbundet har sedan start haft ett ansträngande ekonomiskt läge vilket bidragit till stora underskott. Vid översyn av finansieringsmodell uppdagades att budgetposter saknades för delar av förbundets pensionskostnader. Det uppdagades också att de handlingsprogram som medlemskommunerna beslutat om i tidigare verksamheter inte be-
mannats fullt ut, vilket har medfört att budget för vakanta tjänster samt tillhörande utbildningskostnader inte kompensats för fullt ut. Räddningstjänstförbundets budget baseras på ingångsvärdet och justeras för förändrade befolkningsandelar, förändrade invånarantal samt räknas upp med prisindex för kommunal verksamhet (PKV) föregående år. I övrigt förändras budgeten med kostnader för planerade investeringar i respektive kommun. För Mörbylånga kommuns del innebär budgetförslaget ett driftsbidrag på ca 32 mnkr inför 2026.

Ölands kommunalförbund

All verksamhet i Ölands kommunalförbund har flyttats till nya organisationsformer inför 2024. Medlemskommunernas kommunfullmäktige har beslutat att förbundet ska träda i likvidation. Likvidationen beräknas pågå under hela 2025. Trots att det inte finns någon verksamhet i förbundet kommer det uppstå en del kostnader, framför allt administration och avvecklingskostnader.

Förbundet har haft ett 20-tal anställda under åren där pensionskostnader behöver hanteras. En del har försäkrats bort under 2024. Kvarvarande pensionskostnader kommer att hanteras genom ett avtal mellan Borgholm och Mörbylånga kommuner.

Mörbylånga Bostads AB

Bolaget med dotterbolaget MB Solstrimman AB ska med sin verksamhet bedriva fastighetsförvaltning samt uthyrning av bostäder och lokaler. Bolaget ska i allmännyttigt syfte och med iakttagande av kommunallagens lokaliseringsprincip främja bostadsförsörjningen i Mörbylånga kommun och erbjuda hyresgästerna möjlighet till boendeinflyttandet. Inför 2026 budgeterar bolaget med ett positivt resultat i linje med tidigare år för förvaltningen av egna fastigheter. Det finns många osäkerhetsfaktorer, hyresförhandlingarna är inte klara i skrivande stund. Det kommer ökning på taxebundna kostnader, 10–15 procent även övriga driftskostnader förväntas öka med 5–10 procent. Räntekostnaderna förväntas ligga på samma nivå som 2025. Med tanke på förväntade kostnadsökningar påverkas möjligheten att utföra underhållsarbeten.

Mörbylånga Fastighets AB

Bolaget ska med sin verksamhet främja näringslivets utveckling genom att i första hand tillhandahålla ändamålsenliga lokaler inom Mörbylånga kommun. Inför 2026 budgeterar bolaget med ett överskott ungefär i samma nivå som tidigare år. Hyresintäkterna är inte satt än men beräknas öka då de flesta regleras med index. Det kommer ökning på taxebundna kostnader, 10–15 procent. Räntekostnaderna förväntas ligga kvar på samma nivå som 2025.

Mörbylånga Parkerings AB

Bolaget ska med sin verksamhet bedriva fastighetsförvaltning samt främst uthyrning av parkeringsplatser. Inför 2026 budgeterar bolaget med ett överskott ungefär i samma nivå som tidigare år.

MB Fastighetspartner AB

Bolaget är nybildat och kommer ta över verksamhet inklusive personal från Mörbylånga Bostads AB. Bolaget tillhandahåller verksamhet i form av service-, drift-, support- och förvaltningstjänster såsom lokalvård, teknisk drift, fastighetsförvaltning, fastighetsskötsel, administration, IT-stöd, logistik, samt andra därmed förenliga stödfunktioner. Vidare bedriver bolaget konsultverksamhet, projektledning samt utvecklingsarbete inom dessa områden. Inför 2026 budgeterar bolaget med ett positivt resultat. Bolagets kunder är dess ägare genom direkt eller indirekt ägande.

Ölands Besöksnäring AB

Ölands besöksnäring AB bildades 2024 för att utveckla besöksnäringen på Öland. Bolaget ägs till hälften av Borgholms kommun och till hälften av Mörbylånga kommun. Driftsbidraget från Mörbylånga kommun uppgår till knappt 4 mnkr. Partnerskap Öland som är partners tillhörande näringsidkarna på Öland är också delaktiga i bolaget och bidrar med marknadsföringsmedel och styrelserepresentanter. Grunden i bolagets verksamhet utgår från framtagna besöksnäringstrategi och ägardirektiv. Genom strategiska effektiviseringar frigörs kapital som omfördelas till initiativ som stärker Ölands konkurrenskraft som destination. Fokus ligger på att kombinera kortsiktig lönsamhet med långsiktig hållbar tillväxt. I nära samverkan med bolagets partners skapas gemensamt de strukturer och resurser som krävs för att etablera Öland som en av Sveriges ledande besöksdestinationer.

Resultaträkning, balansräkning och kassaflödesanalys med flerårsplan

Resultaträkning

Resultaträkning (mnkr)	Bokslut 2024	Budget 2025	Prognos 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Verksamheternas intäkter	258,9	210,6	220,0	225,7	233,1	240,8	248,8
Verksamheternas kostnader	-1 380,0	-1 348,2	-1 342,9	-1 389,6	-1 430,5	-1 489,6	-1 543,0
Av- och nedskrivningar	-62,8	-58,7	-66,0	-62,3	-71,6	-78,5	-82,5
Verksamheternas nettokostnader	-1 183,9	-1 196,3	-1 188,9	-1 226,2	-1 269,0	-1 327,3	-1 376,7
Skatteintäkter	858,9	907,2	899,3	949,8	992,3	1 032,9	1 075,7
Generella statsbidrag	373,2	353,4	349,0	357,7	372,2	388,7	406,0
Verksamhetens resultat	48,2	64,3	59,4	81,2	95,5	94,3	105,0
Finansiella intäkter	21,5	6,5	7,6	6,5	6,5	6,5	6,5
Finansiella kostnader	-25,8	-29,5	-25,7	-36,6	-38,2	-40,6	-43,7
Årets resultat	43,9	41,3	41,3	51,2	63,9	60,3	67,8
Disponering av RUR/RER	-	-	-	-	-	-	-
Resultat efter disponering av RUR/RER	43,9	41,3	41,3	51,2	63,9	60,3	67,8
Resultat i andel av skatteintäkter och generella bidrag	3,6%	3,3%	3,3%	3,9%	4,7%	4,2%	4,6%

Det budgeterade resultatet för budgetåret 2026 uppgår till 51,2 mnkr och för planåren 2027–2029 till 63,9 mnkr, 60,3 mnkr respektive 67,8 mnkr. Som framgår av resultaträkningen ökar skatteintäkter och generella statsbidrag med 59,2 mnkr mellan åren 2025 och 2026. Ökningen av skatteintäkter och generella bidrag beror framför allt på den förväntade befolkningsökningen, samt en återhämtning i ekonomin som förväntas stärka skatteunderlaget 2026. Resultaträkningen visar också att budgeterade kostnadsökningar för verksamheterna ligger väl i linje med de intäktsökningar som budgeterats och som innebär ett resultat på i genomsnitt 4,4% för budget och planperioden.

Enligt den överordnade politiska inriktningen ska kommunens ekonomiska resultat uppgå till minst 3,0 procent av skatteintäkter och generella bidrag. I budgeten för 2026 når kommunen upp till ett resultat på 3,9 procent medan resultaten i plan för 2027-2029 ligger på 4,7, 4,2 respektive 4,6 procent.

För femårsperioden 2025–2029 beräknas det genomsnittliga ekonomiska resultatet till 4,2 procent av skatteintäkter och statsbidrag.

Balansräkning

Balansräkning (mnkr)	Bokslut 2024	Budget 2025	Prognos 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Materiella anläggningstillgångar	1 644,4	1 913,8	1 848,7	2 146,3	2 213,0	2 285,3	2 340,1
Finansiella anläggningstillgångar	16,2	16,2	16,5	16,2	16,2	16,2	16,2
Kortfristiga fordringar	376,1	376,1	376,1	376,1	376,1	376,1	376,1
Kassa och bank	13,5	13,5	14,1	13,5	13,5	13,5	13,5
Summa tillgångar	2 050,2	2 319,6	2 255,4	2 552,1	2 618,9	2 691,2	2 745,9
Årets resultat	43,9	41,3	41,3	51,2	63,9	60,3	67,8
Övrigt eget kapital	625,3	669,2	669,2	710,5	761,7	825,5	885,8
Avsättningar	40,8	40,8	32,6	40,8	40,8	40,8	40,8
Långfristiga skulder	1 124,5	1 352,6	1 296,5	1 534,0	1 536,8	1 548,8	1 535,7
Kortfristiga skulder	215,8	215,8	215,8	215,8	215,8	215,8	215,8
Summa eget kapital och skulder	2 050,2	2 319,7	2 255,4	2 552,1	2 618,9	2 691,2	2 745,9
Soliditet	32,6%	30,6%	31,5%	29,8%	31,5%	32,9%	34,7%

Balansräkningen förändras med årets investeringar på tillgångssidan. Ökningen på skuldsidan hänförs till ökning av de långfristiga skulderna för att finansiera investeringarna till den del som inte finansieras av årets resultat och årets avskrivningar. Övriga variabler har lämnats relativt oförändrade.

Kommunfullmäktiges finansiella mål angående en ökande soliditet beräknas inte uppnås under 2025 och inte heller under de två kommande åren till följd av stora investeringsvolymerna under 2025 och 2026. Från och med 2028 förväntas soliditeten öka igen och överstiga 2024 års nivå.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalys (mnkr)	Bokslut 2024	Budget 2025	Prognos 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Löpande verksamheten							
Årets resultat	43,9	41,3	41,3	51,2	63,9	60,3	67,8
Poster som inte ingår i kassaflöde	37,1	58,7	66,0	62,3	71,6	78,5	82,5
Medel från verksamheten före förändringar av rörelsekapital	81,0	100,1	107,3	113,5	135,4	138,8	150,3
Ökning/minskning av förråd och varulager	-6,2	-	-	-	-	-	-
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar	-13,5	-	-	-	-	-	-
Ökning/minskning av kortfristiga placeringar	0,0	-	-	-	-	-	-
Ökning/minskning av kortfristiga skulder	5,0	-	-	-	-	-	-
Kassaflöde från den löpande verksamheten	66,3	100,1	107,3	113,5	135,4	138,8	150,3
Investeringsverksamheten							
Investeringar anläggningstillgångar	-127,7	-298,3	-280,0	-254,8	-113,3	-125,8	-64,3
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	3,0	-	-	-	-	-	-
Ökning/minskning pågående arbete	0,0	-	-	-40,0	-25,0	-25,0	-72,9
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-124,7	-298,3	-280,0	-294,8	-138,3	-150,8	-137,2
Finansieringsverksamheten							
Nyupptagna lån	76,3	206,3	185,8	194,4	15,9	25,0	0,0
Amortering av långfristiga skulder	-16,7	-8,0	-13,1	-13,1	-13,1	-13,1	-13,1
Förändring av långfristiga fordringar	-3,0	-	-	-	-	-	-
Förändring av finansiell leasing	-8,0	-	-	-	-	-	-
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	48,6	198,3	172,7	181,3	2,9	12,0	-13,1
Årets kassaflöde	-9,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Kassaflödesanalysen är uppställd med utgångspunkten att de utgifter som inte ryms inom kassaflödet från den löpande verksamheten lånas till i finansieringsverksamheten. Kommunens lånebehov framöver kan utläsas på raden nyupptagna lån om verksamhetens nettokostnader och investeringar blir som budgeterat.

En sammanställning över hur kommunens låneskuld fördelar sig mellan taxefinansierad och skattefinansierad verksamhet finns i den finansiella analysen under rubriken ”Självfinansieringsgraden av investeringar”.

Nämndernas driftsbudgetar

Nämnd	Budget 2025	Teknisk ram 2026	Prio 2026	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Kommunstyrelsen	125,1	99,5	28,0	127,5	126,4	130,8	134,3
Tekniska nämnden	68,6	67,4	7,7	75,2	78,6	83,6	87,0
Miljö- och byggnadsnämnden	21,9	18,8	2,4	21,2	21,7	22,8	23,9
Socialnämnden	447,1	469,2	4,7	474,0	513,2	552,7	584,7
Bildningsnämnden	538,7	519,8	32,8	552,7	560,0	573,0	584,8
Finansförvaltningen	-1 242,7	-1 301,7	0,0	-1 301,7	-1 363,8	-1 423,2	-1 482,4
Kommunens resultat	41,3	126,9	-75,7	51,2	63,9	60,3	67,8

Kommunfullmäktige beslutade om preliminära ramar i juni enligt budgetprocessens årshjul. Inför beslutet om de preliminära ramarna fick nämnderna inkomma med prioriteringsunderlag och tillhörande konsekvensanalys. Justeringar utifrån de preliminära ramarna har gjorts utifrån senaste skatteunderlagsprognosen, reviderad befolkningsprognos, reviderad investeringsplan samt information från kommunalförbundens budgetförslag.

En förutsättning för att kommunen inför kommande budgetår ska klara av att finansiera budgeterade investeringar är ett fortsatt högt resultatmål, vilket uppnås i budgeterade resultat för de kommande åren. Verksamheterna behöver fortsätta att arbeta med att införa förbättringar och effektiviseringar som innebär ett effektivare sätt att utnyttja sina befintliga resurser.

	Budget 2025	Teknisk ram 2026	Prio 2026	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Verksamheternas nettokostnader	1 196,3	1 150,5	75,7	1 226,2	1 269,0	1 327,3	1 376,7
Skatteintäkter	-907,2	-949,8	0,0	-949,8	-992,3	-1 032,9	-1 075,7
Generella statsbidrag	-353,4	-357,7	0,0	-357,7	-372,2	-388,7	-406,0
Finansiella poster	23,0	30,0	0,0	30,0	31,6	34,0	37,2
Kommunens resultat	41,3	126,9	-75,7	51,2	63,9	60,3	67,8
Resultatets andel av skatteintäkter och generella statsbidrag	3,3%			3,9%	4,7%	4,2%	4,6%

Det budgeterade resultatet för 2026 uppgår till 3,9 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. För planåren 2027-2029 uppgår de årliga resultaten till 4,7 procent, 4,2 procent respektive 4,6 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Prioriteringar budget 2026

Nya prioriteringar budget 2026

Utökning av budget för detaljplaner

Ny brandstation Mörbylånga

Valnämnd

Parker

Allmän fritidsverksamhet

Nytt avtal snöröjning

Utökat vägnät i Mörbylånga

Skattefinansierad VA

Ökad andel ekologiska livsmedel

Energirådgivning

Nytt särskilt boende

Generellt statsbidrag, fast omsorgskontakt

Generellt statsbidrag, utökat anhörigstöd

Generellt statsbidrag, ny socialtjänstlag

Generellt statsbidrag, brottsförebyggande arbete

Generellt statsbidrag, stärkt skydd för barn

Generellt statsbidrag, stärkt samhällsvård

Säkerhetshöjande åtgärder (PDV)

Stöd till studieorganisationer

Fritidsgårdar

Nationellt professionsprogram

Anpassad grundskola

Tidigare prioriteringar som förblir i budget 2026

Nämnds- och styrelseverksamhet

Stöd till politiska partier

Övrig politisk verksamhet

Fysisk och teknisk planering

Näringslivs- och landsbygdsfrämjande åtgärder

Turismverksamhet

Räddningstjänst

Totalförsvaret och beredskap

Strategiska inköp och upphandling

IT-nämnden

Innovationspeng, utvecklingsarbete

Landsbygdspeng

Gator, vägar och parkering

Idrotts- och fritidsanläggningar

Enskilda vägar

Kommunalt huvudmannaskap vägar

Gator, vägar och parkering

Gatubelysning

Vägbidrag till vägföreningar

Miljö- och hälsoskydd

Digital översiktsplan

VA-utredare

IFO-verksamhet

LSS-verksamhet

Ny bostad med särskild service

Heltidsresan

Små boende, äldreomsorg

Förstärkning förebyggande arbete IFO

Generellt statsbidrag, fast omsorgskontakt

Minskat heltidsmått i Degerhamn

Förebyggande arbete för äldre

IT-nämnden

Ökad internränta 2,5%

Allmän kulturverksamhet

Bibliotek

Kulturskola

Gymnasieskola

Vuxenutbildning

Lokalkostnader förskola

Lokalkostnader grundskola

Skolskjuts

OB-omsorg

Förebyggande arbete fritidsgårdar

Generellt statsbidrag, stärkta bibliotek

Generellt statsbidrag, minskad brottslighet

Uppstart resursskola

I politikens budgetförslag ingår prioriteringar till verksamheterna på sammanlagt 75,7 mnkr, vilket är en utökning jämfört med budget 2025 då prioriteringarna uppgick till 66,2 mnkr. I budgetmodellen utgår alla nämnders budgetram från en teknisk ram som sedan justeras med prioriteringar för att få den slutliga budgetramen. I Mörbylånga kommun har politiken valt att prioritera upp eller ner verksamheter utan prislapp eller

intäktslapp där kommunens verksamhet inte ligger i nivå med liknande kommuner och skillnaden anses befogad. Sammanlagt kostar icke prislappsverksamheterna ca 44,1 mnkr, eller 18 procent, mer i Mörbylånga än i liknande kommuner. Prioriteringar har skett där skillnaden anses befogad eller där skillnaden är för stor att hantera på ett år. Prioriteringarna kan även inkludera olika satsningar. Prislapps- och intäktslappverksamheterna har samlade prioriteringar på 31,6 mnkr vilket motsvarar 3 procent av deras tekniska ram. För en mer detaljerad beskrivning angående prioriteringar hänvisas till respektive nämnds tabell samt rapport preliminära budgetramar och prioriteringar 2026-2029.

Prioriteringar som är särskilt tillförda för år 2026 och vissa även de kommande åren uppgår till 14,8 mnkr. Budgeten för detaljplaner utökas och prioriteringar görs även för att möta ökade driftskostnader kopplat till den nya brandstationen i Mörbylånga och det nya särskilda boendet i Färjestaden. Inom den tekniska verksamheten prioriteras verksamheten för parker samt utökat vägnät i Mörbylånga och ett nytt avtal kopplat till snöröjning.

Inom Socialnämndens verksamheter görs prioriteringar utifrån flera nya generella statsbidrag för fast omsorgskontakt, utökat anhörigstöd, brottsförebyggande åtgärder, omställning till den nya socialtjänstlagen samt stärkt skydd för barn och samhällsvård. Succesivt ökad andel ekologiska livsmedel prioriteras inom både omsorgs- och utbildningsverksamheterna. Inom Bildningsnämnden görs prioritering för att utföra säkerhetshöjande åtgärder och arbeta med det nationella professionsprogrammet.

Förändring i nämndernas driftsbudgetar

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen	2026	2027	2028	2029
Teknisk budgetram enligt modell	103,4	107,8	112,7	117,7
Prioritering av kommunalt huvuduppdrag	15,0	15,4	15,4	15,4
Prioritering av befintlig verksamhet eller effektivisering på sikt	11,3	5,7	5,2	5,2
Prioritering för kvalitetshöjning eller samhällsstrategisk viktig	2,5	2,5	2,5	1,0
Teknisk budgetram, preliminära ramar	132,2			
Räddningstjänstförbund Sydost	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7
Övrig politisk verksamhet	-0,1	0,0	0,0	0,0
Justeringsram gemensam verksamhet	-4,1	-4,3	-4,5	-4,7
Justeringsprisindex kommunal verksamhet	0,2	0,1	0,3	0,4
Budgetram, Kommunstyrelsen	127,5	126,4	130,8	134,3

Kommunstyrelsens verksamheter är inga ”prislappsverksamheter” utan den tekniska budgetramen utgår från liknande kommuner. Kommunstyrelsens tekniska budgetram för 2026 uppgår till 99,5 mnkr. Inom vissa verksamheter är Mörbylånga kommun dyrare än liknande kommuner och tillskott har därför skett upp till nuvarande budgetram där skillnaden anses befogad.

De politiska prioriteringarna för kommunstyrelsens verksamheter uppgår till 28,0 mnkr och avser bland annat driftsbidrag till Räddningstjänst Sydost och Ölands besöksnäring, övrig politisk verksamhet, fysisk och teknisk planering, näringslivs- och landsbygdsfrämjande åtgärder samt kommungemensamma medel för innovation och utveckling. Nya prioriteringar för 2026 avser ökat driftsbidrag till räddningstjänsten med anledning av den nya brandstationen i Mörbylånga, en utökad budget för detaljplaner samt budget för valnämnden.

Sedan de preliminära ramarna har prioriteringarna minskat avseende räddningstjänst och övrig politisk verksamhet. Budgetramen har även justerats ned för den gemensamma verksamheten, i huvudsak kommunens stödverksamheter, samt justerats upp med prisindex för kommunal verksamhet med anledning av den senaste pensionsprognosen som visade på högre kostnader inför 2026.

Jämfört med budget 2025 ökar kommunstyrelsens budgetram med 2,4 mnkr vilket motsvarar en ökning på 1,9 procent. Budgetramen ska täcka kostnader för lönerrevision, övriga volym- och kostnadsökningar samt medel för innovation och utveckling inom kommunstyrelsens verksamheter. Den tekniska budgetramen med prioriteringar för 2026 uppgår till 127,5 mnkr för kommunstyrelsen.

Tekniska nämnden

Tekniska nämnden	2026	2027	2028	2029
Teknisk budgetram enligt modell	68,8	76,3	81,0	85,1
Prioritering av kommunalt huvuduppdrag	4,3	0,5	0,0	-0,2
Prioritering av befintlig verksamhet eller effektivisering på sikt	0,0	0,0	0,0	0,0
Prioritering för kvalitetshöjning eller samhällsstrategisk viktig	3,2	4,1	4,0	3,7
Teknisk budgetram, preliminära ramar	76,4			
Övrig politisk verksamhet	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Ny sporthall Glömminge	-0,4	-0,4	0,2	0,2
Skattefinansierad VA	1,3	0,3	0,0	0,0
Ökad andel ekologiska livsmedel	-0,5	-1,0	-1,5	-2,0
Justering teknisk ram prisindex m.m.	0,1	0,1	0,2	0,3
Justering kapitaltjänstkostnader	-1,6	-1,0	0,0	0,1
Budgetram, Tekniska nämnden	75,2	78,6	83,6	87,0

Tekniska nämndens verksamheter är inga ”prislappsverksamheter” utan den tekniska budgetramen utgår från liknande kommuner. Tekniska nämndens tekniska budgetram för 2026 uppgår till 67,4 mnkr. Inom vissa verksamheter är Mörbylånga kommun dyrare än liknande kommuner och inom andra billigare. Tillskott respektive avdrag har därför skett för att motsvara nuvarande budgetram där skillnaden anses befogad.

De politiska prioriteringarna för tekniska nämndens verksamheter uppgår till 7,7 mnkr. Politiska prioriteringar görs bland annat inom turismverksamhet, parker, gatubelysning samt gator, vägar och parkeringar. Enskilda vägar fortsätter att prioriteras för att kvalitetsnivån ska vara god innan de överlämnas till föreningar för fortsatt drift. Dessutom görs prioritering av vägar som inte har ett beslutat huvudmannaskap samt tillfällig prioritering för kompensationspeng till vägföreningar. Nya prioriteringar inför budget 2026 är bland annat kopplade till ett nytt avtal för snöröjning, utökat vägnät i Mörbylånga samt för att öka andel ekologiska livsmedel. Prioriteringen angående ekologiska livsmedel är fördelad till socialnämnden och bildningsnämnden som betalar för måltiderna inom omsorgs- och utbildningsverksamheterna.

Sedan de preliminära ramarna beslutades har budgetramen justerats med borttag av prioritering för övrig politisk verksamhet samt framflyttning av prioriteringen för ny sporthall i Glömminge. Prioritering för skattefinansierad VA-verksamhet har tillkommit. Den tekniska ramen har förändrats med hänsyn till högre prisindex för kommunal verksamhet, samt förändringar i investeringsbudgeten vilket innebär förändrade kapitaltjänstkostnader för verksamheterna inom den tekniska nämnden.

Jämfört med 2025 ökar tekniska nämndens budgetram med 6,6 mnkr, vilket motsvarar en ökning på 9,6 procent. Budgetramen ska täcka kostnader för lönerevision, övriga volym- och kostnadsökningar samt medel för innovation och utveckling inom nämndens verksamheter.

Den tekniska budgetramen med prioriteringar för 2026 uppgår till 75,2 mnkr för tekniska nämndens verksamheter.

Miljö- och byggnadsnämnden

Miljö- och byggnadsnämnden	2026	2027	2028	2029
Teknisk budgetram enligt modell	18,8	19,7	20,7	21,8
Prioritering av kommunalt huvuduppdrag	2,6	2,1	2,2	2,2
Prioritering av befintlig verksamhet eller effektivisering på sikt	0,0	0,0	0,0	0,0
Prioritering för kvalitetshöjning eller samhällsstrategisk viktig	0,0	0,0	0,0	0,0
Teknisk budgetram, preliminära ramar	21,4			
Övrig politisk verksamhet	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Justering teknisk ram prisindex m.m.	0,1	0,0	0,1	0,1
Budgetram, Miljö- och byggnadsnämnden	21,2	21,7	22,8	23,9

Miljö- och byggnadsnämndens verksamheter är till största delen inga ”prislapps-verksamheter” utan den tekniska budgetramen utgår från liknande kommuner. Verksamheten bostadsanpassningsbidrag är en ”prislappsverksamhet”. Miljö- och byggnadsnämndens tekniska budgetram för 2026 uppgår till 18,8 mnkr. Inom vissa verksamheter är Mörbylånga kommun dyrare än liknande kommuner och tillskott har därför skett upp till nuvarande budgetram där skillnaden anses befogad.

De politiska prioriteringarna för miljö- och byggnadsnämndens verksamheter uppgår till 2,4 mnkr. Prioriteringar görs bland annat inom miljö- och hälsoskydd, fysisk och teknisk planering samt satsningar på en digital översiktsplan och VA-utredare för att bidra till tillväxtskapande och hållbar samhällsplanering. Ny prioritering inför budget 2026 är en nedprioritering för energirådgivning, vilket är en verksamhet som är effektiv då den bedrivs i samverkan med andra kommuner.

Sedan de preliminära ramarna beslutades har prioriteringen för övrig politisk verksamhet tagits bort och den tekniska ramen har utökats med högre prisindex för kommunal verksamhet utifrån den senaste pensionsprognosen.

Jämfört med 2025 minskar miljö- och byggnadsnämndens budgetram med 0,6 mnkr. Budgetramen ska täcka kostnader för lönerevision, övriga volym- och kostnadsökningar samt medel för innovation och utveckling inom nämndens verksamheter. Den tekniska budgetramen med prioriteringar för 2026 uppgår till 21,2 mnkr för miljö- och byggnadsnämnden.

Socialnämnden

Socialnämnden	2026	2027	2028	2029
Teknisk budgetram enligt modell	467,7	501,9	539,7	577,3
Prioritering av kommunalt huvuduppdrag	-3,6	5,4	7,0	4,3
Prioritering av befintlig verksamhet eller effektivisering på sikt	6,8	3,3	2,4	0,0
Prioritering för kvalitetshöjning eller samhällsstrategisk viktig	1,4	1,5	1,5	0,0
Teknisk budgetram, preliminära ramar	472,4			
Övrig politisk verksamhet	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Ökad andel ekologiska livsmedel	0,2	0,4	0,5	0,7
Justering teknisk ram gemensam verksamhet	0,4	0,4	0,5	0,5
Justering prisindex kommunal verksamhet	1,1	0,5	1,2	2,0
Budgetram, Socialnämnden	474,0	513,2	552,7	584,7

Socialnämndens verksamheter är till största delen ”prislappsverksamheter” vilket innebär att de erhåller sin budgetram utifrån standardkostnad och antalet invånare i den aktuella ålderskategorin. Nämnden har också verksamheter med ”intäktslappar” vilket innebär att ramen erhålls utifrån standardkostnad och kommunens invånarantal totalt sett. Socialnämndens tekniska budgetram för 2026 uppgår till 469,2 mnkr.

De politiska prioriteringarna för socialnämndens verksamheter uppgår till 4,7 mnkr. Flera prioriteringar görs inom målet gynnsamma uppväxt- och levnadsvillkor, bland annat heltidsresan inom äldreomsorgen som tillförs medel i två år för att kostnaden ska arbetas in i prislappen. Ett nytt LSS-boende öppnades i augusti 2023 och extra medel tillförs under de första åren. Förstärkning av det förebyggande arbetet riktat mot ungdomar fortsätter inom individ- och familjeomsorgen. Förbyggande arbete riktat mot äldre samt minskat heltidsmått inom Degerhamns hemtjänst prioriteras inom äldreomsorgen. Under tre år kompenseras verksamheterna för den ökade internräntan. Nya prioriteringar inför budget 2026 är ett nytt särskilt boende i Färjestaden, samt prioriteringar kopplat till flera nya generella statsbidrag bland annat kopplat till den nya socialtjänstlagen.

Sedan de preliminära ramarna beslutades prioriteringen för övrig politisk verksamhet minskat och den tekniska ramen har utökats med högre prisindex för kommunal verksamhet utifrån den senaste pensionsprognosen, samt på grund av lägre avdrag för kommundemensam verksamhet. Succesivt ökad andel ekologiska livsmedel prioriteras inom både omsorgs- och utbildningsverksamheterna.

Jämfört med 2025 ökar socialnämndens ram med 26,9 mnkr, vilket motsvarar en ökning på 6,0 procent. Budgetramen ska täcka kostnader för lönerevision, övriga volym- och kostnadsökningar samt medel för innovation och utveckling inom nämndens verksamheter. Den tekniska budgetramen med prioriteringar för 2026 uppgår till 474,0 mnkr för socialnämndens verksamheter.

Bildningsnämnden

Bildningsnämnden	2026	2027	2028	2029
Teknisk budgetram enligt modell	518,3	533,4	548,5	563,2
<i>Prioritering av kommunalt huvuduppdrag</i>	<i>15,8</i>	<i>12,9</i>	<i>14,0</i>	<i>12,8</i>
<i>Prioritering av befintlig verksamhet eller effektivisering på sikt</i>	<i>14,1</i>	<i>10,9</i>	<i>8,8</i>	<i>5,7</i>
<i>Prioritering för kvalitetshöjning eller samhällsstrategisk viktig</i>	<i>2,0</i>	<i>2,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>
Teknisk budgetram, preliminära ramar	550,2			
Kalmarsunds Gymnasieförbund	0,8	-0,4	-0,6	-0,6
Övrig politisk verksamhet	-0,2	-0,2	-0,2	0,0
Ökad andel ekologiska livsmedel	0,3	0,7	1,0	1,3
Justering kapitaltjänstkostnader	0,0	0,0	-0,1	-0,1
Justering teknisk ram gemensam verksamhet	0,3	0,3	0,3	0,3
Justering prisindex kommunal verksamhet	1,2	0,6	1,2	2,0
Budgetram, Bildningsnämnden	552,7	560,0	573,0	584,8

Bildningsnämndens verksamheter är till stor del "prislappsverksamheter" vilket innebär att de erhåller sin budgetram utifrån standardkostnad och antalet invånare i den aktuella ålderskategorin. Nämnden har också verksamheter med "intäktslappar" vilket innebär att ramen erhålls utifrån standardkostnad och kommunens invånarantal totalt sett. Nämnden har även verksamheter där den tekniska budgetramen utgår från liknande kommuner.

Bildningsnämndens tekniska budgetram för 2026 uppgår till 519,8 mnkr. Grundskolan och förskolan har fler enheter och högre lokalkostnader varmed prioritering görs för att motsvara skillnaden jämfört mot liknande kommuner. Prioritering görs även för kulturskola, bibliotek och förebyggande arbete på fritidsgårdarna, samt för skolskjuts. Ungefär hälften av Sveriges kommuner har idag barnomsorg på obekväma tider. Detta innebär att verksamheten endast till hälften ryms inom prislappen och prioritering görs för att kunna bibehålla detta i samma utsträckning som idag. Två tillfälliga prioriteringar avser ökad internränta samt uppstart av en resursskola. Nya prioriteringar inför budget 2026 är medel till säkerhetshöjande åtgärder, stöd till studieorganisationer, arbete med nationellt professionsprogram, samt verksamheterna fritidsgårdar och anpassad grundskola.

Sedan de preliminära ramarna beslutades har prioriteringen för övrig politisk verksamhet tagits bort och den tekniska ramen har utökats med högre prisindex för kommunal verksamhet utifrån den senaste pensionsprognosen, samt på grund av lägre avdrag för kommungemensam verksamhet. Succesivt ökad andel ekologiska livsmedel prioriteras inom både omsorgs- och utbildningsverksamheterna. Utökat driftsbidrag till Kalmarsunds gymnasieförbund har justerats enligt förbundets budgetförslag.

Jämfört med 2025 ökar bildningsnämndens budgetram med 14,0 mnkr, vilket motsvarar en ökning med 2,6 procent. Budgetramen ska täcka kostnader för lönerevision, övriga volym- och kostnadsökningar samt medel för innovation och utveckling inom nämndens verksamheter. Den tekniska budgetramen med prioriteringar för 2026 uppgår till 552,7 mnkr för bildningsnämnden.

Finansförvaltning

Finansförvaltningen	2026	2027	2028	2029
Budgetram, föregående år	-1 242,7	-1 301,7	-1 363,8	-1 423,2
Pensionskostnader	20,0	20,0	20,0	20,0
Kalkylerade kapitaltjänstkostnader	-44,3	-51,0	-55,6	-57,9
Skatteintäkter	-949,8	-992,3	-1 032,9	-1 075,7
Generella statsbidrag	-357,7	-372,2	-388,7	-406,0
Finansiella intäkter	-6,5	-6,5	-6,5	-6,5
Finansiella kostnader	36,6	38,2	40,6	43,7
Teknisk budgetram 2025	-1 301,7	-1 363,8	-1 423,2	-1 482,4

Finansförvaltningens budgetram ökar med 59,0 mnkr jämfört med budget 2025. Skatteintäkter och generella bidrag ökar med 46,9 mnkr jämfört med budget 2025 utifrån SKR:s senaste skatteunderlagsprognos. Ökningen beror på befolkningsökning, inflation samt ökade löner och fler arbetade timmar hos medborgarna.

Kapitaltjänstkostnaderna ökar i takt med att nya investeringar tas i bruk vilket innebär att intäkterna på finansförvaltningen förväntas öka med 0,7 mnkr jämfört med 2025. Pensionskostnaderna är beräknade utifrån senaste prognosen från Skandia.

Kommunens räntekostnader bedöms öka med 7,1 mnkr beroende på ett högre ränteläge vid nyupplåning samt ökad låneskuld. Dessa täcks till viss del upp av internränta som verksamheterna får betala för sina investeringar samt borgensavgift till de kommunala bolagen.

Nämndernas investeringsbudgetar

	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Total- summa
Skattefinansierad verksamhet	236,9	151,3	53,8	55,8	26,8	524,6
Bildningsnämnden	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	7,5
Kommunstyrelsen	185,5	107,2	21,7	30,2	1,2	345,8
Socialnämnden	1,5	11,5	3,5	1,5	1,5	19,5
Tekniska nämnden	48,4	31,1	27,1	22,6	22,6	151,8
Taxefinansierad verksamhet	71,0	103,5	59,5	70,0	37,5	341,5
Kommunstyrelsen	5,0	24,3	8,0	8,0	8,0	53,3
Tekniska nämnden	66,0	79,2	51,5	62,0	29,5	288,2
Summa investeringar	307,9	254,8	113,3	125,8	64,3	866,1

Investeringsbudgeten för 2026 uppgår till 254,8 mnkr, varav taxefinansierade investeringar står för 103,5 mnkr. Den totala investeringsvolymen för budget- och planperioden uppgår till 869,6 mnkr, varav de taxefinansierade investeringarna motsvarar 331,7 mnkr.

Jämfört med den preliminära investeringsbudgeten som beslutades i juni har flera projekt senarelagts men också tidigarelagts vilket justerat investeringsbudgeten för 2026 med 29,8 mnkr. Projekt som senarelagts är uteidrottsplatsen vid Smaragdskolan och inventarier till sporthallen i Glömminge. VA-utbyggnad Mysinge Bårby har fördelats över fler år jämfört med tidigare. Nya investeringsprojekt som tillkommit är exploatering i Glömminge backe och Sjöbergs hage, samt förstudie angående hamnarna.

Fastigheter

Investeringar i kommunens fastigheter delas mellan kommunstyrelsen som fastighetsägare och tekniska nämnden som fastighetsförvaltare (underhållsåtgärder). Det största investeringsprojektet inom fastighet är ett särskilt boende som ska byggas i Färjestaden och drivas i kommunal regi. Byggnation pågår under 2025 och 2026. Byggnation av ny brandstation i Mörbylånga pågår också med planerat färdigställande i mars 2026.

I kommunens fastigheter behöver, förutom de löpande fastighetsrenoveringarna och energibesparande åtgärder, en del renoveringar och utbyggnationer göras. Byggnation av en ny förskola i Saxnäs-området finns med i planeringen. En ny förskola i området behövs utifrån den byggnation som pågår i området samt för att frigöra resurser i Glömminge skola. Dessutom behöver utbyggnad av skolan i Glömminge göras liksom en ny sporthall för att möta det ökade behovet av idrott på skoltid samt fritid. Medel finns också avsatta för renovering av kök och matsal i Gårdby skola som är utdömd ur ett arbetsmiljöperspektiv. Utredning pågår om den bästa placeringen utifrån ett kommunalekonomiskt perspektiv.

Infrastruktur och skydd

När det gäller kommunens infrastruktur finns det årliga medel avsatta för reinvesteringar i gator, parker, gatubelysning, gång- och cykelvägar samt trafiksäkerhet och fiber. Åtgärder såsom muddring behöver göras vid hamnen i Färjestaden och Östra kajen i Mörbylånga behöver renoveras. Detta för att säkerställa tillgänglighet och säkerhet i hamnarna. Medel finns avsatta för en förstudie för att inventera behovet av underhållsåtgärder i samtliga av kommunens hamnar.

Med start under 2025 har en förbifart förbi Mörbylånga kyrkby påbörjats. Projektet förväntas vara klart i början av 2026. Investering behöver också göras för att säkerställa kommunens tillgång på reservkraft vid händelse av strömavbrott. Bidrag har beviljats från energimyndigheten vilket gör att ytterligare reservkraftverk kan köpas in. Arbetet har påbörjats och beräknas fortsätta till och med 2026.

Kommunen växer och behöver därför köpa olika strategiska markområden/fastigheter. Budgeten omfattar även de investeringar som behöver göras i samband med att ett område exploateras såsom projektering och färdigställande av gator, parker och lekplatser. De största exploateringsprojekten under 2026 är Glömminge backe och Sjöbergs hage. Flera detaljplaner pågår och har kommit olika långt i processen. Gemensamt är att planerna inte kommit tillräckligt långt för att planera för kommande investeringar i områdena.

VA-anläggningar med mera

Utifrån antagen VA-plan, har det i investeringsplaneringen lagts in ett flertal projekt för att följa utbyggnadsplanen av VA. Bland annat planeras och byggs det för en överföringsledning mellan Gårdby–Triberga i tre etapper. Arbetet med att ta fram nya verksamhetsområden för VA ska intensifieras och en ny vattentjänstplan är ute på samråd. Utbyggnad av VA-ledningar ska påbörjas för sträckan Mysinge-Bårby samt inom exploateringsprojektet Glömminge backe. Det ska också installeras en solcellanläggning vid vattenverket i Mörbylånga för att energieffektivisera anläggningen.

Därtill behövs löpande saneringsåtgärder, åtgärder för att säkra vattenförsörjningen och serviser. Sanering av Långa Sigfridslinjen har påbörjats tillsammans med Borgholms kommun. Utredning och åtgärder för underhåll av vattenverk och avloppsreningsverk behöver göras. Dessutom behövs åtgärder göras för att säkerställa verkens säkerhetsnivå och andra åtgärder för krisberedskap. Detta inkluderar även reservkraft till pumpstationerna.

Inventarier och fordon

Utbyte av inventarier och olika fordon behöver ske löpande för att verksamheten ska fungera på ett ändamålsenligt sätt. Det finns medel avsatta för ersättningsinvesteringar inom de olika verksamhetsområdena. Inom gata och service och VA behöver också olika traktorer, skogsvagn och gräsklippare bytas ut. I samband med att nya verksamheter startas upp, till exempel ny förskola, skola, äldreboende och sporthall, behövs inventarier för att verksamheten ska kunna öppna och bedrivas.

Investeringsbudget per kategori 2025-2029

Investeringar per kategori för perioden 2025-2029	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Totalsumma investerings- projekt
AFFÄRSVERKSAMHET	68,0	85,7	51,5	62,0	29,5	296,7
VA-anlutningar årlig pott						
Reservkraft avloppspumpstation						
VA-saneringar årlig pott						
Sanering Långa Sigfridlinjen						
VA - serviser årlig pott						
Fordon VA						
Förprojektering VA-ledning östra/västra						
Tryckstegring Karlevi						
Gårdby vattenverk						
Grönhögens vattenverk						
Renovering södra piren Färjestaden						
Muddring Färjestadens hamn						
Strategisk vattenförsörjning, årlig pott						
Överföringsledning St Brunneby-S Kvinneby						
VA-ledningar Mysinge Bårby						
Nytt vatten Mörbylånga						
Förstudie Grönhögens avloppsreningsverk						
Säkerhet och krisberedskap VA						
Underhåll vattenverk & avloppsreningsverk						
Solcellsanläggning Mörbylånga						
Styrsystem VA-anläggningar						
Förstudie hamnar						
Glömminge backe VA exploatering						
FRITID OCH KULTUR	25,0	3,0	5,5	2,0	2,0	37,5
Fritid, investeringsplan inkl. badplatser, årlig pott						
Yta för skolidrott intill Smaragdsolan						
Ny idrottshall Glömminge						
Inventarier sporthall Glömminge						

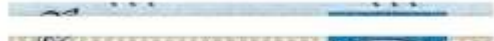
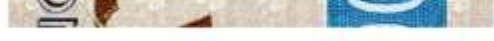
INFRASTRUKTUR, SKYDD	88,2	39,5	25,7	22,2	22,2	197,8
Förbifart Mörbylånga kyrkby						
GC-väg Almers Brandstationen						
Ölandsleden Övre Segerstad-Skärlöv						
Framtida underhåll gator/park, årlig pott						
Fiber - tomrör årlig pott						
Brandstation Mörbylånga						
Fordon Gata/service						
Gatubelysning mätare						
Samförläggning gatubelysning						
Trafiksäkerhet GC-vägar, årlig pott						
Markreserv årlig pott						
Exploatering diverse projekt årlig pott						
Färjestadens industriområde exploatering						
Exploatering Sjöbergs hage						
Exploatering Glömminge backe						
PEDAGOGISK VERKSAMHET	21,5	9,3	15,3	33,3	4,3	83,7
Inventarier utbildning, årlig pott						
Kosten inventarier, årlig pott						
Fastighetsrenoveringar, årlig pott						
Ombyggnad Skansensskolan						
Förskola Saxnäs						
Gårdby matsal och kök						
VÅRD OCH OMSORG	102,2	114,3	11,3	4,3	4,3	236,4
Inventarier Social omsorg, årlig pott						
Kosten inventarier, årlig pott						
Fastighetsrenoveringar, årlig pott						
Särskilt boende Färjestaden						
Inventarier nytt särskilt boende						
Inventarier Hantverkargatan						
ÖVRIG VERKSAMHET	3,0	3,0	4,0	2,0	2,0	14,0
IT-investeringar						
Energibesparande åtgärder, årlig pott						
Energibesparande åtgärder - solceller årlig pott						
Totalsumma	307,9	254,8	113,3	125,8	64,3	866,1

Vad går dina skattepengar till?

I Mörbylånga kommun är kommunalskatten 22,21 kr per intjänad hundralapp.

Så här fördelas 100 kronor

Här kan du se hur en hundralapp i kommunalskatt används utifrån Mörbylånga kommuns verksamheter.

	1 kr	Vuxenutbildning och SFI
	1 kr	Arbetsmarknadsåtgärder och flyktmottagande
	1 kr	Politisk verksamhet
	1 kr	Affärsverksamhet inkl. VA
	2 kr	Individ- och familjeomsorg
	4 kr	Kultur- och fritidsverksamhet
	9 kr	Infrastruktur, miljö, räddningstjänst och näringsliv
	37 kr	Vård och omsorg om äldre och funktionshindrade
	44 kr	Förskola, grundskola och gymnasieutbildning

VI SKAPAR
VÄXTKRAFT
OCH LIVSKVALITET

**Mörbylånga
kommun**